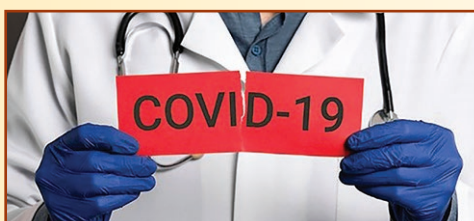
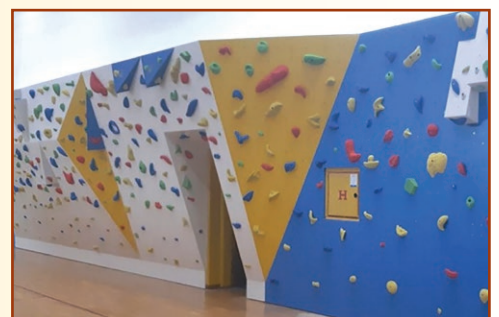

Št. 86-2/2020; september 2020

NOVICE RAČE-FRAM OBČINE

Poštnina plačana pri Pošti 2327 Rače

ŽUPANOV UVODNIK

Spoštovane občanke, spoštovani občani!

Življenje se še vedno ni vrnilo v ustaljene tirnice, odgovorni tudi z zaščitnimi ukrepi skušajo plesati z virusom. Zato še nekaj časa ne bo vedno vse tako, kot bi si želeli. Epidemije je sicer uradno res konec, a razne omejitve ostajajo, pojavljajo se nekatere nove, zato je dosti vprašanj, kako in kaj. Nekatera pravila je težko razumeti, še težje zapisati. Predvidevam, da vse dosedanje odločitve niso bile prave in najboljše. Toda po bitki je lahko biti general, težko pa je sprejemati odločitve, ko si v novi situaciji, kar korona kriza je. Zato moramo vsi narediti vse, kar je v naši moči, da premagamo korona krizo, ker se nam hitro lahko zgodi, da bo tej krizi sledila ekonomska kriza, kar pa je lahko za družbo in svet še bolj boleče. Življenje pa mora iti naprej, zato je potrebno biti osredotočen na čas, ki prihaja.

20. septembra 2020 je bil na Brdu pri Kranju na srečanju s predsednikom vlade predstavljen zelo pomemben dokument, ki bo pomagal usmerjati nadaljnji razvoj Slovenije. Na zemljevidu je Republika Slovenija razdeljena na dve kohezijski regiji – vzhodno in zahodno. Zahodna regija dosega 100 % povprečnega BDP-ja v EU, vzhodna pa okrog 75 %. Zaradi tako velike razlike v razvitosti bo v prihodnje sofinanciranje kohezijskih projektov EU med regijama prvič precej različno. Vseh sredstev za kohezijske projekte bo za obdobje 2021-2027 na razpolago okrog 2 milijardi evrov.

Vzhodni regiji pripada 1,5 milijarde EUR, zahodni pa samo 500 milijonov EUR. Še večja je (bo) razlika v sofinanciranju EU sredstev; v vzhodni regiji se bodo projekti sofinancirali 85 %, v zahodni regiji pa samo 40 % upravičenih stroškov. To pomeni, da bo vzhodna kohezijska regija do leta 2027 (oz. 2030 – pravila + 3 leta) za evropske razpise še vedno prejela 85 % nepovratnih sredstev. Zato bomo verjetno v naslednji finančni perspektivi (2021-2027) tudi v vzhodni kohezijski regiji dosegli 100 % povprečnega BDP-ja v EU.

Zato sta podana dva razloga. Prvi je, da se bomo s pomočjo 85 % EU sredstev hitreje razvijali. Drugi pa je, da bo zagotovo prišlo do širitve EU na območje Balkana, te države pa bodo zaradi nizkega BDP-ja znižale tudi povprečje BDP-ja v EU in nas s tem v vzhodni regiji hitro potisnile proti 100 % povprečnega BDP-ja v EU. Zato bo potrebno do konca izkoristiti še to zadnje zlato obdobje za našo vzhodno kohezijsko regijo in počrpati evropska sredstva v celoti. To bo za državo in občine, glede na sedanje stanje, največji izziv in zalogaj. V občinah bomo morali uporabiti vse vire (izkoristiti tudi možnost zadolžitve, če bo to potrebno), da bomo pridobili vsa razpoložljiva sredstva. Naslednje tako vpadne finančne perspektive namreč več ne bo.

Pred nami je koledarska jesen. Želim, da vas bogato nagradi, želim pa vam tudi, da ostanete zdravi ter da vas nasmeh in optimizem spremljata tudi takrat, ko bo maska na obrazu.

Branko LEDINEK,
župan

POZIV, OBVESTILO

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ

JAVNI POZIV

za izbor operacij za uresničevanje ciljev Strategije lokalnega razvoja LAS DOBRO ZA NAS občin Makole, Poljčane, Rače-Fram in Slovenska Bistrica v letu 2020, sofinanciranih iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja

Lokalna akcijska skupina Dobro za nas je na spletni strani <http://www.lasdobrozanas.si/javni-pozivi/> v soboto, 1. 8. 2020, objavila Javni poziv za izbor operacij za uresničevanje ciljev Strategije lokalnega razvoja in zato poziva lokalno prebivalstvo, javni, ekonomski in civilni sektor na območju občin Makole, Poljčane, Rače-Fram in Slovenska Bistrica k

prijavi predlogov operacij za izvajanje »Strategije lokalnega razvoja LAS Dobro za nas 2014-2020« za leto 2020

Namen javnega poziva je izbor operacij (projektov), katerih rezultati prispevajo k uresničevanju Strategije lokalnega razvoja na območju občin Makole, Poljčane, Rače-Fram in Slovenska Bistrica v letu 2020 in sofinanciranje njihovih stroškov. Javni poziv se izvaja kot podpora za izvajanje lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, in znotraj tega v okviru podukrepa »Podpora za izvajanje operacij v okviru strategije lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost«. Sredstva za sofinanciranje je LAS dodelilo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v okviru Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja.

Okvirna višina nepovratnih sredstev, namenjenih za sofinanciranje operacij, izbranih na podlagi javnega poziva, znaša **219.913,60 EUR**. Delež sofinanciranja operacij znaša 85 % upravičenih stroškov.

Stroški se priznajo v obliki stroškov dela, materiala, naložb, storitev in prispevka v naravi, kot je določeno v 28. členu Uredbe CLLD. Prispevek v naravi v obliki zagotavljanja dela, blaga in zemljišč ne sme presegati lastnega deleža v operaciji. Stroški nakupa zemljišč lahko predstavljajo največ 10 % skupnih upravičenih stroškov operacije. Razliko do 100 % upravičenih stroškov ter neupravičene stroške krije upravičenec kot nosilec operacije iz lastnih sredstev.

Podrobna vsebina javnega poziva, razpisna dokumentacija ter **vloga za prijavo operacije** so objavljeni na **spletni strani LAS Dobro za nas: <http://www.lasdobrozanas.si/javni-pozivi/>**.

Vlogo na javni poziv je potrebno poslati **priporočeno po pošti** na naslov vodilnega partnerja Razvojno informacijski center, Trg svobode 5, 2310 Slovenska Bistrica **do 30. 10. 2020** ali **osebno dostaviti** med ponedeljkom in petkom v pisarno vodilnega partnerja na naslovu Razvojno informacijski center, Trg svobode 5, 2310 Slovenska Bistrica in sicer najkasneje **do 30. 10. 2020 do 12.00 ure**.

Dodatne informacije v zvezi s pozivom dobijo prijavitelji pri vodilnem partnerju lokalne akcijske skupine: Razvojno informacijski center Slovenska Bistrica, Trg svobode 5, 2310 Slovenska Bistrica.

Kontakt: Mirjana Predikaka (02 620 22 70), vsak delovni dan od 9.00 do 13.00 ure.

RIC - Razvojno informacijski center Slovenska Bistrica

OBVESTILO

Ker moramo obseg Novic omejiti, količina prejetega materiala za aktualno številko našega glasila pa je dovoljeno kvoto (ponovno) presegla, je bilo potrebno nekaj vsebin izločiti, nekatere prispevke pa skrajšati.

Avtorje tudi v bodoče prosimo, da pišejo kratko in jedrnatost ter da so zmerni pri pošiljanju fotografij.

Hvala za razumevanje!

Uredništvo

IZ DELA OBČINSKE UPRAVE

Vsak konec je nov začetek

Pogled v leto 2008, ko sem prevzela vodenje Občinske uprave Občine Rače-Fram, v meni vzbuja nostalgичne občutke. Res je, da sem bila takrat v letih, ko še ni nič narobe, če si idealist, s staranjem pa se tudi človekov pogled na svet (kot vse ostalo) spreminja.

V času od takrat do danes so bili doseženi številni cilji, realizirani mnogi plani, dobljenih je bilo tudi kar nekaj birokratskih bitk. Občina Rače-Fram je danes nedvomno drugačna kot je bila pred dvanajstimi leti.

V uporabo so bili predani številni družbeno pomembni objekti, kot npr. vrtca v Račah in Framu, Zdravstvena postaja Rače, objekt Turner, na komunalnem področju je bilo urejenih in posodobljenih veliko odsekov cest, razširjeni sta bili kanalizacijska in vodovodna infrastruktura... Spisek realiziranih nalog in pridobitev pa je še bistveno daljši, a ker smo vas v minulih letih o vsem pomembnejšem (kolikor je mogoče sprotno) obveščali preko Novic, tega ne bi ponavljala.

Vse to, kar je občina Rače-Fram danes, je plod pametne, usklajene politike in rezultat dela tima občinske uprave (in to vse od leta 1995, ko je občina začela s samostojnim delovanjem), zato sem - tako na sodelavce kot na dosežene rezultate dela, ki sami po sebi najboljše pričajo o napredku in razvoju na vseh področjih - zelo ponosna.

Še posebej se lahko in rada poistovetim s projektom 'Obnova gradu Rače', saj je bil ta zame prvi večji izziv v novem okolju, prvega pa, kot vemo, človek ne pozabi nikoli. Ledino na tem področju je občina sicer začela orati in nekaj ključnih premikov v smer temeljite obnove in ohranitve tega kulturnega bogastva naredila že pred mojim prihodom, a smo kasneje kontinuirano in uspešno nadaljevali.

S številom pridobitev je evforija začela počasi usihati, motiv za delo pa se je skrival v razmišljanju, da si občani vsako dodano vrednost zaslužijo. Delavnost in ustvarjalnost občinske uprave sem, ob z očeh vidnih dosežkih, skušala krepiti z dodajanjem sijaja tudi drugim, suhoparnim upravnim vsebinam. Prepričana sem namreč, da so bistvo lokalne samouprave ljudje in ne predpisi.

Biti prva med enakimi v okvirjih Občinske uprave Občine Rače-Fram mi je predstavljalo izjemno čast in glede na to, da se naše poti z mojih odhodom na drugo delovno mesto (predvidoma s 1. 10. 2020) ne bodo popolnoma razšle, verjamem, da bomo skupaj rastle tudi preko meja občine Rače-Fram.

Hvala in lep pozdrav!

*mag. Zorica ZAJC KVAS,
direktorica OU Občine Rače-Fram*

Zaključen prvi del trilogije javno naročilo ČN Rače

Storitve obveščanja javnosti o izvajanju projekta 'Odvajanje in čiščenje v porečju Dravinje – Občina Rače-Fram' bo izvajalo podjetje Altius d.o.o. iz Ptuj.

Storitve tako imenovanega piar-ja (PR) bodo zajemale izdelavo celostne grafične podobe projekta, postavljen bo začasni pano, ki bo vseboval vse bistvene podatke projekta, ta pano pa bo ob zaključku investicije nadomeščen s stalno ploščo.

Z namenom obveščanja javnosti o doseganju pričakovanih rezultatov in zastavljenih ciljev bo projekt tudi medijsko spremljan, kar je prav tako naloga pogodbenega partnerja.

Izbran izvajalec ima z vodenjem podobnih aktivnosti bogate izkušnje, zato se nadejamo dobrega sodelovanja.

Sklepanje pogodbe za izvajanje storitve PR v sklopu JN za izgradnjo ČN Rače – podpis in žig (Altius d.o.o. in Občina Rače-Fram); zanju Marjetka Lašič in Branko Ledinek • foto: Simona Antolič

*mag. Zorica ZAJC KVAS,
direktorica OU Občine Rače-Fram*

Podaljšujemo seznam realiziranih investicij

• Vrtec Rače

Tudi nova realnost in zahteve, ki jih prinaša covid-19, niso preprečile dokončanja v letu 2019 začete projekta dozidave enote vrtca v Račah. Otroci so se tako maha, ob ponovnem odprtju vzgojno izobraževalnih in varstvenih zavodov, razveselili novih, modernih prostorov prijaznih barv.

Investicija dozidave vrtca je obsegala izgradnjo treh novih oddelkov, zunanjih sanitarij s skladiščem, postavitev dodatnih igral ter rekonstrukcijo in dozidavo obstoječe kuhinje. Dela na objektu so se začela v pomladnih mesecih prejšnjega leta ter se zaključila tik pred razglasitvijo pandemije.

18. maja 2020, ko so se vrtci znova odprli, so tako lahko vsi otroci (oz. približno polovica slednjih, ki niso imeli domačega varstva) prišli v vrtčevsko varstvo na lokaciji Ulica Lackove čete 19 (pred tem sta dva od tedaj obstoječih 10 oddelkov gostovala v prostorih matične šole na Grajskem trgu 1).

Vrednost celotne investicije s pripravljalnimi deli, grad-beno obrtniški deli z inštalacijami, strokovnim nadzorom, opremo igralnic in kuhinje je znesla milijon evrov.

Nove pridobitve so povečale kapacitete vrtca na skupno 11 oddelkov (v šolskem letu 2020/21 so vsi v celoti zapolnjeni in delujejo prostorsko enovito) ter omogočile varstvo in še kvalitetnejšo oskrbo 199 otrokom.

Ogled vrtca • foto: Simona Antolič

Pred zaključkom počitnic smo, skupaj z OŠ Rače, na pobudo Občinskega sveta Občine Rače-Fram, torej za člane in članice slednjega ter Odbora za družbene dejavnosti, Nadzornega odbora in predstavnike obeh krajevnih skupnosti v občini organizirali ogled prostorov vrtca (*glejte stran 4*), kakršen bo (oz. sedaj že je) malčke in zaposlene pričakal 1. 9. 2020. Udeležba povabljenih sicer ni bila prav mnogoštevilna, zato pa so bili tisti, ki so se vabilu odzvali, nadvse prijetno presenečeni in niso skoparili s pohvalami. Strinjali so se tudi, da je standard v vrtcu na visoki ravni.

• Novi prostori tudi za učence OŠ Fram – objekt Turner

Objekt Turner, ki je bil na novo zgrajen pred dvema letoma (2018) ter predan v uporabno vzgojno izobraževalnemu zavodu OŠ Fram, je letos postal bogatejši še za dodatnih 118 m² površin, namenjenih izvajanju izobraževalnih vsebin.

Investicija je narekovala dela, s katerimi smo prazno, neizkoriščeno podstrešje, ki v fazi gradnje objekta (zaradi požarno varnostnih zahtev) ni bilo finalizirano, nadgradili ter tako spremenili v svetlo in bogato opremljeno multifunkcijsko učilnico za namene likovnega in glasbenega pouka.

V mansardnem delu objekta je bilo, skladno z veljavnimi normativi, potrebno urediti tudi dodatne sanitarije in kabinet za učitelje.

Na južni strani smo objekt opremili z novimi požarnimi stopnicami in s tem zagotovili varnostnim zahtevam na tem področju.

• Obnovljeno otroško igrišče pri starem vrtcu v Framu

Če je nekoč Fram zaradi mlinov, žag in oljarn veljal za živahen kraj, je danes zaradi neokrnjene narave in urejene infrastrukture iskana točka za umik iz urbanega v t.i. suburbano okolje. Kraj s svojo lego in urejenostjo nudi visoko kakovost življenja. Da je temu tako, pričajo številne novogradnje tako individualnih stavb kot tudi večstanovanjskih objektov. Z demografskega vidika pa se v kraj priseljujejo predvsem mlade družine s specifičnimi potrebami po spodbudnem okolju za razvoj otrok. Ker se zavedamo, da zelenih površin za igro otrok nikoli ni preveč, smo ob starem framskem vrtcu, ki sicer ni več v funkciji, obnovili otroško igrišče. Opremilimo ga z igrali in namestili nekaj kosov urbane opreme. Tako lahko otroci brezskrbno izživijo svojo radovednost, medtem ko imajo njihovi starši možnost, da v zavetju krošenj dreves preživijo nekaj trenutkov zase.

• Nove površine za šport in rekreacijo

Dom krajanov Ješenca-Požeg se lahko pohvali z novimi pridobitvami. Lani zgrajenima igriščema – tistemu za odbojko na mivki in otroškemu igrišču – so se letos pridružile dodatne asfaltirane in tlakovane površine, luč sveta pa je zagledalo še igrišče za košarko.

Hkrati pa se lahko OŠ Fram pohvali tudi z novo plezalno steno, kjer bodo učenci in ljubitelji tovrstnega športa bodisi spoznavali prve plezalne korake bodisi urili in nadgrajevali svoja že predhodno usvojena znanja in veščine plezanja (seveda pod strokovnim očesom vaditeljev in profesionalcev).

Nova plezalna stena v obsegu 58 m² efektivne plezalne površine in višine 3,25 m je umeščena v delu telovadnice OŠ Fram.

V 'rokavu' imamo še nekaj investicijskih projektov, o katerih pa morda več prihodnjič.

Pripravila:
Mateja FREŠER

V občini Rače-Fram zaživelo omrežje WiFi4EU

Občina Rače-Fram je na javnem razpisu Evropske komisije v okviru pobude WiFi4EU leta 2019 uspešno kandidirala za sredstva vzpostavitve brezžičnih omrežij na javnih mestih in pridobila bon v višini 15.000 EUR. Namestitev omrežja WiFi4EU je bila junija 2020 uspešno dokončana.

Omrežje obsega šest zunanjih in šest notranjih dostopnih točk. Te omogočajo brezplačni dostop do internetnega omrežja na nekaterih javnih mestih v Framu in Račah:

- območje Frama je pokrito z dvema zunanjima točkama, nameščenima na stavbi Krajevne skupnosti Fram, ki pokrivata tudi območje športnega igrišča pred objektom DTV Partizan;
- na območju Rač smo se osredotočili na grad Rače z okolico. Na zunanjem delu gradu smo namestili štiri zunanje dostopne točke, ki pokrivajo celoten park okoli gradu in notranje grajsko dvorišče. V notranjosti gradu Rače je nameščenih šest notranjih dostopnih točk, ki pokrivajo hodnike občinske uprave in kinodvorano.

Možnost brezplačnega internetnega dostopa lahko koristijo vsi občani in obiskovalci občine Rače-Fram. Ob vzpostavitvi na omrežje se uporabniku najprej odpre prestrežni portal WiFi4EU, za registracijo in uporabo omrežja pa geslo ni potrebno.

Pripravil: Gregor OVNIK

TURIZEM: Potuj zeleno

Inovativna promocija okolju prijaznih oblik transporta

Občina Rače-Fram se je, skupaj s partnerjema RIC Slovenska Bistrica in podjetjem IMPLERA d.o.o., prijavila na javni razpis LAS DOBRO ZA NAS – sredstva Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) na področju spodbujanja obnovljivih virov energije in okolju prijaznih oblik transporta.

Projekt se je pričel izvajati v letu 2019 in bo zaključen oktobra 2020. Projektne aktivnosti se osredotočajo na spodbujanje rabe okolju prijaznih oblik transporta, s katerimi želimo ljudi ozavestiti o negativnih učinkih motoriziranega prometa in pomembnosti varovanja okolja. Pri tem si prizadevamo na inovativen način izpostaviti pomen aktivnega transporta (kolesarjenja, pešačenja) za zdravje ljudi in spodbuditi zavedanje o učinkih uporabe električnih vozil na zmanjšanje transportnih stroškov in ogljičnega odtisa v okolju.

Občina je v okviru projekta izdala karto občine ter nabavila deset koles - pet električnih in prav toliko navadnih.

Prvi poskus vožnje z novimi kolesi • foto: Simona Antolič

Kolesa bodo v jesenskem času dana v upravljanje Medgeneracijskemu centru DANica Rače-Fram, ki ima svoje prostore na naslovu Nova ulica 3, Rače (objekt nekdanje zdravstvene postaje).

Kolesa bodo na voljo občanom, medgeneracijski center pa bo vodil evidenco o njihovi izposoji. Način in pogoji izposoje koles bodo objavljeni na spletni strani občine www.race-fram.si, ko bo vzpostavljen sistem izposoje.

*Pripravila:
Suzana PUNGARTNIK*

KOMUNALNO - CESTNO GOSPODARSTVO

Kljub 'koroni' aktivnosti na komunalnem področju v polnem teku

Letošnje poletje je bilo na področju komunale zaradi omejitev v zvezi s 'covid-19' specifično, vendar to še zdaleč ne pomeni, da smo z deli obstali. Aktivnosti smo prilagodili okoliščinam na način, da smo v največji možni meri upoštevali socialno distanco in poskrbeli za varnost zaposlenih. Omejitve in čas šolskih počitnic smo izkoristili za dela na prostem in pospešili z deli na komunalni infrastrukturi. Manjša frekvenca vozil na cestni infrastrukturi je omogočala celo lažjo in hitrejšo izvajanje gradbenih del.

Na investicijskem področju oddelka za komunalo proračunska sredstva v tem obdobju namenjamo tudi rekonstrukciji in sanaciji petih odsekov občinskih cest. Po zaključeni rekonstrukciji cest v Rančah, Šestdobah ter v Turnerjevi in Sončni ulici v Račah so v zaključni fazi gradbena dela tudi v Račah (Drevesniška ulica) ter v Morju - v Cvetlični ulici in Na livadi.

Dela na Drevesniški ulici v Račah

Asfaltiranje ceste – Morje, Na livadi

Gradbena dela izvajata na razpisu najugodnejša ponudnika - Cestno podjetje Ptuj d.d. in Krt gradbeništvo d.o.o.

V delu naselja Morje (Cesta na Bukovec, Cvetlična ulica in Na livadi) zaključujemo za letos predvideno gradnjo ločene kanalizacije za komunalne odpadne vode. V Morju gre za večletno investicijo, ki bo zaključena predvidoma v letu 2021. V sklopu širitve fekalne kanalizacije (zaradi racionalizacije in nižanja stroškov) s soinvestorji sopolagamo tudi vodovodno, elektro in telekomunikacijsko omrežje. V delu naselja Ješenca poteka zamenjava dotrajanih vodovodnih cevi, vključno s celovito rekonstrukcijo komunalne infrastrukture.

Zamenjava vodovodnega omrežja v delu Ješence s sopolaganjem komunalnih vodov

Prav tako poteka izgradnja dveh odsekov mešanih površin za pešce in kolesarje v Framu (od semaforiziranega križišča do naselja Radizel) ter v Morju (od Mlinske do Prisojne ulice), v skupni dolžini dveh kilometrov. Gradbena dela zajemajo tako izvedbo mešane površine kot tudi ureditev odvajanja meteornih vod s kanaliziranjem jarkov in delno širitev javne razsvetljave na navedenem območju.

Izgradnja mešane površine za pešce in kolesarje na odseku semaforizirano križišče Fram-Radizel

Izgradnja mešane površine za pešce in kolesarje v Morju, na odseku Mlinska ulica-Prisojna ulica

Konec avgusta je bila zaključena druga faza širitve pokopališča v Framu, ki je zajemala ureditev novih grobnih polj (klasičnih in žarnih), ureditev odvodnjavanja, obnovo tlakovanih površin, ureditev fontan, namestitve urbane opreme, izvedbo okolice kapele z opornim zidom, namestitve ograj, rekonstrukcijo dovozne poti ter ozelenitev brežin.

Vzporedno z navedenimi investicijami v režijskem obratu po predvidenem planu izvajamo tudi sprotno vzdrževanje vodovodnih in kanalizacijskih sistemov, vzdrževanje treh čistilnih naprav z vsemi prečrpališči odpadnih vod ter sanacijo udarnih jam in mrežastih razpok na asfaltiranih občinskih cestah. Ko že omenjamo vzdrževanje kanalizacijskega omrežja, naj ponovno apeliramo na občane, da v javno kanalizacijsko omrežje ni dovoljeno odmetavati ostankov hrane, raznih olj in drugih snovi, ki tja nikakor ne sodijo.

In še nekaj o ločevanju odpadkov. V režijskem obratu ugotavljamo, da občani v Zbirni center za ločeno zbiranje kosovnih odpadkov Rače, kljub vsem opozorilom, v veliki meri dostavljajo tudi vreče z raznim mešanim materialom, ki bi se ga doma z nekaj truda dalo ločeno razvrstiti po posameznih frakcijah. Posledično naknadno ročno prebiranje in razvrščanje tako zbranih mešanih odpadkov pomeni precejšen strošek, ki bremeni občinski proračun. Tudi s strani prevzemnika odpadkov, Komunale Slovenska Bistrica d.o.o., smo bili pozvani, da je potrebno zmanjšati količine zbranih mešanih odpadkov. Vsa gospodinjstva, ki še niso vključena v redni odvoz gospodinjstevskih odpadkov, obenem pozivamo, da k temu nemudoma pristopijo.

V okviru občinskega Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu smo tudi letos izvajali aktivnosti na področju varnosti udeležencev v prometu. Pred začetkom šolskega leta sta bili obnovljeni talna in vertikalna prometna signalizacija, s poudarkom na okolici vrtcev in šol na območju naše občine. Namestili smo tudi dodatna merilnika hitrosti, za katerega si res želimo, da bi dosegla

svoj namen ter pripomogla k ozaveščanju voznikov in posledično večji varnosti vseh udeležencev v prometu.

Prve šolske dni policisti, v sodelovanju s sodelavci iz režijskega obrata, v neposredni bližini osnovnih šol v Framu in Račah že po ustaljeni praksi obveščajo in usmerjajo prvošolce ter ostale učence prve triade ob prehodih za pešce čez državno cesto.

*Pravilnega ravnanja in varnosti v prometu je otroke potrebno učiti od malih nog
Vse foto: Gregor Ovnik, Samo Rajšp, Simona Antolič*

Želim vam prijetno jesen!

Pripravil:
Samo RAJŠP

KMETIJSTVO

Lokalna ponudba prehrane v občini Rače-Fram

Ponudba lokalnih kmetij in ponudnikov hrane z možnostjo dostave tudi na sobotni Grajski tržnici in v prodajalni mesnice KZ Rače

V izrednih razmerah koronavirusa smo še toliko bolj spoznali pomen uživanja kakovostno pridelane lokalne hrane.

Objavljamo seznam lokalnih kmetij in ponudnikov hrane, pri katerih lahko - po predhodnem dogovoru (tudi glede prevzema ali možnosti dostave) - hrano naročite.

Ponudba vsebuje tudi darilne pakete, na voljo pa je tudi na Tržnici občine Rače-Fram vsako soboto med 8. in 10. uro (na dvorišču gradu Rače, Grajski trg 14). Navedeno je prav tako mogoče kupiti v prodajalni mesnice Kmetijske zadruge Rače, Glaserjeva ul. 11, Rače.

Izdelki lokalne ponudbe so ekskluzivni, drugačni od primerljivih, večinoma ročno izdelani.

Z nakupom domačih izdelkov prispevamo k ohranjanju delovnih mest v lokalnem okolju ter k razvoju domačega lokalnega kmetijstva in mesnopredelovalne industrije.

MESO IN MESNI IZDELKI

<ul style="list-style-type: none"> Kmetijska zadruga Rače z.o.o., PE Klavnica, mesna predelava in mesnica Glazerjeva ul. 11, 2327 Rače * 02/608-12-01, 041-737-288 * kz.klavnica.simona@siol.net
<p>Meso in mesni izdelki iz lokalnega okolja (odkup od lokalnih kmetov). Kozolec ponudbe lokalnih kmetij, pripravljenih s tradicijo: kruh, testenine, jajca, sir, pecivo, olja, vložnine, mlevski izdelki, vina, likerji, med... Kratke tržne poti, meso je vedno sveže z naravnimi procesi zorenja (meso je spočito, ohranja sebi lastne snovi, ki vplivajo na okus in kvaliteto, vršijo se procesi zorenja, ki so mesu lastni in ne potrebujejo posebnih tretmajev), vso goveje meso je v shemi 'Izbrana kakovost Slovenije'. Zagotavljamo kakovost in drugačnost mesa in izdelkov iz kmetij s čim manj E številčk, manj maščob, manj soli, brez alergenov in z visoko stopnjo kontrole.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Mesnina Fram, Kristijan Gselman s.p. Turnerjeva ul. 119, 2313 Fram * 02/601-23-01, 041-960-720 * infoyselman@gmail.com
Proizvodnja, prodaja mesa in mesnin.
<ul style="list-style-type: none"> Mesarija SKODIČ d.o.o. Ljubljanska c. 60, 2327 Rače * 02/609-53-00 * andreja.skodic1@gmail.com PE Ruška cesta 1, Maribor * 02/331-97-95
Prodaja mesa (lastne domače reje in okoliških kmetov) in mesnih izdelkov, predelava mesa.
<ul style="list-style-type: none"> Ekološka kmetija Jurič Loka pri Framu 29, 2313 Fram * 040-246-975 * kmetija.juric@gmail.com
Sveže telečje in goveje meso, jajca, pekovski izdelki, testenine, poljščine (koruza, krompir), maline.
<ul style="list-style-type: none"> Kmetija Frangež, Barbara Petrič Brezula 42, 2327 Rače * 031-561-776 * barby.petric@gmail.com
Domača salama, tunka, tlačenka, prekajena klobasa, sezonska zelenjava (solata, redkvice, špinača), bezgov sirup, vložena paprika, mešana solata, bučni kompot, bezgov, melisin sirup, sadni kruh, mešani keksi.

KRUH IZ KRUŠNE PEČI, MLEVSKI IZDELKI, TESTENINE, PECIVO

<ul style="list-style-type: none"> Kmetija Plečko Podova 69, 2327 Rače * 041-705-235 (Andreja), 031-568-575 (Tadeja) andrejam.plecko@gmail.com
Domači kruh, pirin kruh, testenine, doma zmleta moka, gibanice, potice, mešano pecivo, pirini izdelki, bučno in sončnično olje, pražene bučnice.
<ul style="list-style-type: none"> Kmetija Tomše Loka pri Framu 20, 2313 Fram * 02/601-34-01, 040-149-595 * kmetijatomse@gmail.com
Domači kruh, pirin kruh, testenine, doma zmleta moka, gibanice, potice, mešano pecivo, pirini izdelki, bučno in sončnično olje, pražene bučnice.
<ul style="list-style-type: none"> Mozaik dobrot Tajna 26, 2313 Fram * 041-711-657 (Petra) * mozaikdobrot@gmail.com
Drobno pecivo, sokovi, kis, marmelade, vložnine, kruh iz krušne peči, skutine gibanice, orehove in potratne potice, sadni kruh, mlečni kruh.
<ul style="list-style-type: none"> Boštjan Lešnik Ranče 106, 21313 Fram * 051-370-728 * benko.lesnik@gmail.com
Domači kruh, peka vseh vrst pekovskih dobrot.
<ul style="list-style-type: none"> Anita Podlesnik Stara gora 1, 2313 Fram * 041-379-882 * kruh.podlesnik@gmail.com
Domači kruh, skutina in orehova gibanica, potratna, orehova potica.
<ul style="list-style-type: none"> Mlinarstvo Dejan Pečovnik Mlinska ul. 28, 2313 Fram * 02/601-20-61, 041-380-201 * pecovnik.dejan@gmail.com
Pšenična moka (ostra, gladka, krušna, graham), ržena in koruzna moka, pšenični, koruzni zdrob, peka domačega kruha.

ZELENJAVA, VRTNINE	
Matjaž Plečko Grajski trg 11, 2327 Rače 02/608-31-91, 040-252-325 matjaz.plecko@gmail.com	Sezonske vrtnine (solata, paradižnik, paprika, rani krompir, zelje, fižol ipd.), sadike zelenjave (solata, paradižnik, paprika, feferoni, bučke, kumare, melancani, kapusnice, dišavnice ipd.), sadike cvetja (balkonsko cvetje in sadike za okrasne gredice in grobove), kislo zelje, kislja repa.
Kmetija Horvat Poljska cesta 18, 2327 Rače 02/607-05-21, 040-343-361, kmetijahorvat@gmail.com	Sezonska zelenjava: solata, paradižnik, paprika, bučke, feferoni, por, čebula, česen, krompir, bob, stročji ter luščen fižol, zelenjava za vlaganje.
Kmetija Mustafa Ptujška cesta 49, 2327 Rače 040-581-039, 041-742-334 alenka.mustafa@gmail.com https://kmetija-mustafa.si/izdelki/krompir	Krompir (svež in olupljen), 100 % bučno olje, mlevski izdelki – moka: ajdova, pirina, polnozrnata, pšenična, ržena, koruzna moka, pirin zdrob, koruzni zdrob, polnozrnat pšenični zdrob in otrobi.
ZELIŠČA, ČAJI, SIRUPI, MARMELADE	
Zelišča Peter Lep Kopivnik 63, 2313 Fram 02/601-85-61, 051-605-397	Čajne mešanice - sveža in sušena zelišča, tinkture, 100 % naravna mazila, gozdni sadeži.
Pohorske dobrote, Monika Ribič s.p. , Ranče 94, Fram 040-164-334 (Tomaž) pohorskedobrote@gmail.com FB: Stevi-pohorske dobrote, sladka Lija-pohorske dobrote	Marmelade Stevi; visok sadni delež z več kot 90 % pravega sadja, slajene s stevio, marmelade Sladka Lija po posebni lastni metodi, zato ohranimo več pozitivnih lastnosti sadja, sirupi Sladka Lija po recepturi naših babic iz pravega sadja.
SADJE, VINO	
Vino Greif, Vinogradniško sadjarska kmetija Greif Bistriška c. 21, 2313 Fram 031-604-799 * vinogreif@gmail.com https://www.facebook.com/vinogreif/	Jabolka, sokovi, vino; odlične geografske in klimatske razmere omogočajo pridelavo vrhunskega grozdja, sadja in vina, največ sauvignona ter laškega in renškega rizlinga; novozgrajena vinska klet ustreza visokim tehnološkim standardom kletarstva.
Sadjarstvo Krepfl Matej Krepfl 031-793-849 info@sadjarstvokrepfl.eu http://www.sadjarstvokrepfl.eu/	Jabolka, sezonske maline in robide, 100% jabolčni sok, domači kis, suho sadje (jabolčni krhlji in jabolčni čips), sadne marmelade in džemi z več kot 80 % sadnega deleža, sadni likerji in žganja. Vsi izdelki so brez konzervansov, ojačevalcev okusa ali barv. Vso sadje in izdelki imajo certifikat 'Izbrana kakovost Slovenije'.
Vinogradništvo Stožer Papež Priolova c. 112 - Morje, 2313 Fram 031-524-723 info@vinogradnistvo-stozer-papez https://www.vinogradnistvo-stozer-papez.si/o-nas	Pridelujejo sorte grozdja Laški rizling, Rumeni muškat, Muškat otonel, Kerner ter Sauvignon, ki prevladuje. Po vaši želji napolnijo tudi steklenice ob posebnih priložnostih (abraham, poroke, razne obletnice).
Vinogradništvo Pokrivač Tomislav Brezovec 43, Morje, 2313 Fram 040-200-412 * tomi.pokrivac@gmail.com	Domačija Jakl se, poleg vinogradništva, ukvarja še z živinorejo ter je znana po dobrih in kvalitetnih vinih oz. bogati izbiri sortnih vin.
MLEKO, SIRI, MLEČNI IZDELKI	
Eko kmetija, sirarstvo Frešer Kopivnik 9, 2313 Fram 041-865-516 freserandrej@gmail.com	Izdelki iz kozjega in kravjega mleka: siri, mleko, skuta, jogurti, albuminska skuta ipd

MED, BUČNO OLJE, OSTALA PONUDBA

<p>Čebelarstvo Hergan Franc Podova 51, 2327 Rače 031-430-344 * hergan.franc@telemach.net</p>	<p>Med: cvetlični, lipov, smrekov, akacijev, kostanjev, gozdni, hojev, ajdov; čebelarški pridelki in izdelki: cvetni prah, propolis, matični mleček, mešanice.</p>
<p>Oljarna Fram d.o.o. Turnerjeva ulica 118, 2313 Fram 02/601-47-10 * info@oljarnafram.si</p>	<p>100 % bučno olje nerafinirano, Framsko olje, solatno olje, bio konoplino olje, olje iz grozdnih pešk, sončnično olje, pražena in slana bučna semena.</p>
<p>Oljarna Krajnc Fram, Petra Krajnc s.p. Framska ul. 8, 2313 Fram 02/608-92-53, 031-654-929, 031-572-405 petra.krajnc01@gmail.com</p>	<p>100 % bučno olje, menjava bučnic, samoizdelava olja, odvoz biorazgradljivih kuhinjskih odpadkov in odpadnih jedilnih olj.</p>
<p>Blagovna znamka Mojstri okusov Gostilna Karla Ljubljanska c. 17, 2327 Rače, 041-210-783 * info@mojstriokusov.si</p>	<p>Čili omake, marmelade, mešanice začimb, darilni program, gurmanski izdelki za popestritev kulinarike; čilije in zelišča gojijo sami, kakovost sadja zaupajo lokalnim pridelovalcem.</p>
<p>Ekološka kmetija Zupanič Zg. Gorica 6, 2327 Rače 02/608-29-71, 051/206-969 zupanic.jelka@amis.net</p>	<p>Jajca, kokoši, kohlje, jagnjeta, plemenske živali, strojene ovčje kože, drobni izdelki iz volne.</p>
<p>Jože Pregl Eberlova ul. 6, 2313 Fram 02/601-12-51, 051-308-478</p>	<p>Ročno izdelani izdelki iz lesa: stolčki, pručke, ptičje krmilnice.</p>

TURISTIČNE KMETIJE

<p>Turistična kmetija 'Pri Kovačniku' Planica 9, 2312 Fram 02/601-54-00, 041-878-474 info@kovacnik.com https://www.kovacnik.com/</p>	<p>Sirova in orehova gibanica, potice, piškoti, kruh, narezki, pohorska bunka, salama, suha klobasa, ocvirki, pašteta, bučni namaz, čemažev pesto, sirupi (bezeg, meta, ribez), sokovi (aronija, grozdje - brajda), marmelade (borovnica, malina, aronija), zeliščni čaj, vložena rdeča pesa, likerji (borovničev, orehovec, smrekovec)</p>
<p>Turistična & eko kmetija 'Pri Baronu' Boris Uranjek, Planica 6, 2313 Fram 02/601-44-51, 051-317-104 info@pribaronu.si https://www.pribaronu.si</p>	<p>Sezonska kosila, zgodovinske jedi, jedi na žlico, narezki, sladice, bio. čaji, marmelade, sokovi, sirupi in sokovi, kis, pesta, likerji in žganja, mesni izdelki, mlečni izdelki, moke, kaše, zdrobi in semena, kave, med, testenine, vino, kozmetika...</p>
<p>Turizem & vina Papež Brezovec 51, 2313 Fram 041-274-685, 031-636-747 info@turizem-papez.si http://turizem-papez.si/</p>	<p>Izbran asortima lastno pridelanih kakovostnih vin z geografskim poreklom, lokalna, domača hrana z izpopolnjenimi in preverjenimi recepti, ki jih prenašajo že v tretji rod. Pogostijo lahko do 120 oseb.</p>

Del bogate lokalne ponudbe

Pripravila:
Tanja KOSI

DRUŽBENE DEJAVNOSTI

Delo, ki navzven ni vidno, a je duša občine

• Po devetih letih 'pomoč na domu' za uporabnike nekoliko dražja

Že v predhodnih dveh številkah Novic smo kar nekaj prostora in pozornosti namenili socialno-varstveni storitvi, ki jo za potrebe naših občank in občanov že vrsto let izvaja Center za pomoč na domu Maribor (v nadaljevanju: CPD), obseg koriščenja tovrstne pomoči pa se iz leta v leto širi. Tak trend je (glede na staranje prebivalstva ter pomanjkanje kapacitet v domovih za starejše, ob hkratnih visokih stroških, ki jih oskrbovanci in njihovi svojci-zavezanci za plačilo institucionalnega varstva v vse več primerih ne zmorejo brez doplačila matične občine) pričakovati tudi v perspektivi.

Populacija se stara hitreje, kot ji država zmore slediti z učinkovitimi ukrepi, zato je pomoč na domu pogosto najhitrejša (vsaj začasna) rešitev

V prvih osmih mesecih letošnjega leta beležimo med 37 in 42 uporabnikov pomoči na domu, ki jim šest socialnih oskrbovalk, kolikor jih je sedaj na CPD zaposlenih za potrebe prebivalcev naše občine, tovrstno storitev nudi med 4 in 44 urami mesečno (odvisno od potreb vsakega posameznika in posledičnega sklenjenega pisnega dogovora med naročnikom in izvajalcem).

Pomoč na domu je v naši občini mogoče koristiti v času rednega delovnika (od ponedeljka do vključno sobote), že nekaj časa pa tudi ob nedeljah, praznikih in drugih dela prostih dnevih (manj ugoden delovni čas – višja urna postavka).

Izvajalec storitve je v začetku leta pripravil in občinam predložil novo kalkulacijo. Ta je predvidela poenotenje ekonomske cene pomoči na domu za vse sodelujoče občine (Mestno občino Maribor kot ustanoviteljico zavoda CPD ter občine Hoče-Slivnica, Starše in Rače-Fram kot pogodbene partnerice), glede na vse predstavljene argumente (zvišanje stroškov dela in še nekaj drugih okoliščin) pa se na našem skupnem sestanku nismo mogli izogniti ugotovitvi, da cena učinkovite ure izvajanja storitve pomoč na domu, ki je še do nedavnega veljala za uporabnike in je bila v navedenih občinah nespremenjena od leta 2011, nikakor ne vzdrži več.

Zaradi tega je bilo potrebno poseči po sicer neljubem, a nujnem ukrepu – zvišanju cen. Izračun je namreč pokazal, da znaša dejanska ekonomska cena storitve 21,45 EUR (dotlej veljavna je bila 18,65 EUR), posledično pa smo

podprli predlog, da se cena za uporabnike (enotno v vseh štirih sodelujočih občinah) dvigne iz 4,53 na 5,31 EUR (navajamo le ceno ob delovnikih).

Občinski svet Občine Rače-Fram je tak predlog potrdil na svoji 10. redni seji, ki je bila 14. 5. 2020. Nov cenik se uporablja od 1. 6. 2020 dalje.

• Bogatejši za 23 novorojenk in novorojencev

Odločitev, da bo Občina Rače-Fram mladim staršem namenjala denarni prispevek ob rojstvu otrok, je letos postala polnoletna.

Odtlej do danes je bil prispevek uveljavljen za okoli 1.100 tedaj še brezzobih malčkov. Rekord je še vedno v domeni leta 2014 (97 odobrenih vlog), sledijo pa mu leta 2016 z 79 ter leti 2011 in 2018 s 75 odobrenimi vlogami in posledično nakazanimi prispevki. Mimogrede: letos, vsaj do konca avgusta, 'bera' novorojenk in novorojenčkov (oz. vloženih vlog zanje) ne kaže na posebej bogato 'letino'; če se do konca decembra stanje na tem področju ne bo bistveno izboljšalo, se bi utegnilo zgoditi, da v 'korona letu' pri knjiženju vlog za prispevek za novorojence ne bomo presegli (ali celo dosegli) niti števila 50 (od 1. 1. do 31. 8. 2020 je namreč prispelo le 32 vlog, kar je krepko pod povprečjem zadnjih let). Seveda pa še naprej ostaja aktualno ugibanje in tudi v drugih medijih velikokrat zastavljeno vprašanje, ali sta nenačrtovana izolacija in s tem daljše sobivanje parov med domačimi štirimi stenami v času najstrožjih omejitvenih ukrepov na nataliteto vplivala v smislu porasta ali padca tovrstne krivulje. Prvi nesporni dokazi iz mesa in krvi bodo pokukali na svet že na začetku letošnje zime, večina pa bo v svojih emšojih imela letnico (2)021.

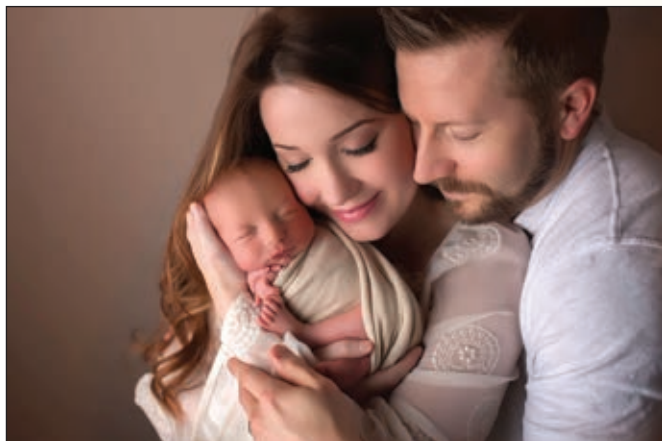
Sicer pa tistim, ki povijejo prvega otroka, pripada občinski prispevek v višini 250 evrov, za drugorojence namenimo 300 evrov, za tretjega in morebitne naslednje otroke pa je iz tega naslova mogoče pridobiti sredstva v višini 400 evrov. Vlogo (dostopna na spletni strani: www.race-fram.si, v fizični obliki pa na sedežu občine) je potrebno vložiti v roku šestih mesecev od dne, ko 'storklja' slovesno prinese otroka in ga prvokrat položi v toplo naročje očaranih in razneženih staršev.

Objavljamo še imena otrok, za katere je bil prispevek za novorojence uveljavljen od aprila do konca avgusta 2020 (poletna številka Novic namreč letos ni izšla): Nik Kreže, Aleksej Bešič, Ana Štern, Aria Babič in Sofia Babič (dvojčici), Eka Zajc, Rok Šadl, Luna Isabella Lenarčič, Tia Črnec, Leo Pikl, Naomi Fišer Klemenčič, Blaž Vihar, Ela Belen Ralevič, Lina Veron, Eva Gregorc, Ian Tučič, Vita Murko, Mia Skodič, Neža Vračič, Alina Ploj in Melisa Veber.

Ugotavljamo, da smo medse z veseljem sprejeli 23 novih občank in občanov (starši dveh od njih – v obeh primerih gre za fantka, od katerih je eden tretji, eden pa drugi otrok obstoječe družinske skupnosti – niso želeli javne objave imena in priimka njihovega novorojenca, kar smo seveda upoštevali, zato ju med navedenimi ne boste našli). Od

21-ih otročičkov, za katere imamo dovoljenja za objavo njihovih osnovnih osebnih podatkov, je 15 deklic in 6 dečkov.

Ko se dvojina spremeni v množino, dobimo družino

Med njimi je 9 prvo- in prav toliko drugorojencev, v treh družinah - na Planici, v Morju in Zg. Gorici - pa so ponosni starši povili tretjega otroka.

Vsem veljajo iskrene čestitke z najboljšimi željami!

• Rolando Lašič znova imenovan za ravnatelja OŠ Rače

Svet OŠ Rače je, skladno z veljavno zakonodajo na tem področju, letos izvedel postopek izbire in imenovanja ravnatelja tega vzgojno izobraževalnega in varstvenega zavoda (ta v novem šolskem letu 2020/21 vključuje 572 otrok, od tega 373 šoloobveznih učenk in učencev ter 199 predšolskih malčic in malčkov, ki obiskujejo tamkajšnje enoto vrtca) in sicer za obdobje naslednjih petih let, šteto od 24. 8. 2020 dalje.

Med dvema prijavljenima kandidatoma je več kot prepričljivo večino glasov vseh mnenjedajalcev dobil Rolando Lašič, dosedanji ravnatelj (malo pred zaključkom poletnih počitnic se je končal njegov prvi mandat), za katerega se je v kolektivu opredelilo 59 od 60 glasujočih, v svetu staršev in občinskem svetu pa je bil deležen 100-odstotne podpore.

Rolando Lašič je 24. 8. 2020 nastopil svoj drugi mandat ravnatelja OŠ Rače

Po pridobitvi vseh potrebnih mnenj je tako 11-članski Svet OŠ Rače, ki ga sestavlja pet predstavnikov delavcev zavoda ter po trije predstavniki sveta staršev in občine ustanoviteljice, na februarški seji za ravnatelja Osnovne šole Rače (ponovno) izbral Rolanda Lašiča, obvestilo o tem pa je, s prošnjo za podajo še zadnjega mnenja, poslal pristojnemu Ministrstvu za šolstvo in šport. Slednje je marca 2020 izdalo pozitivno mnenje kandidatu za vnovičnega ravnatelja, Rolandu Lašiču, ki ga je Svet zavoda OŠ Rače nato v sklepnem delu postopka (v začetku aprila 2020) dejansko imenoval na to funkcijo še za naslednje srednjeročno obdobje.

Rolandu Lašiču čestitamo za vnovično imenovanje in si še naprej želimo obojestransko dobrega ter konstruktivnega sodelovanja.

• Našim dijakom in študentom zagotavljamo 500 EUR občinske žepnine letno

Ko boste septembrske Novice prejeli na vaše domove, bo zbiranje vlog za občinske žepnine, ki jih Občina Rače-Fram že vrsto let dodeljuje tako rekoč vsem dijakom in študentom (obstajajo le določene starostne omejitve) s stalnim prebivališčem v katerem izmed 14 naselij v naši lokalni skupnosti, za dijake že potekel. Pred nami pa bo zbiranje vlog študentov (tudi oni morajo oz. je zanje potrebno vlogo prinesiti osebno – zaradi dodelitve šifre, pod katero bodo upravičenci navedeni v skupni odločbi), ki jih bomo, kot je bilo navedeno že v javnem razpisu (izšel je na informativnih listih, ki so julija v obliki nenaslovljene pošte prispeli v nabiralnike vseh gospodinjstev v naši občini), zbirali od 28. septembra do vključno 12. oktobra 2020. Javni razpis je, skupaj z vlogo, dostopen tudi na naši spletni strani www.race-fram.si.

Vse študente - potencialne kandidate za uveljavitev občinske žepnine (ta bo vsem upravičencem pripadala v višini 50 EUR mesečno, za 10 mesecev leta) prosimo, da pred posredovanjem vloge slednjo dosledno izpolnijo in priložijo ustrezna dokazila.

Diakom in študentom iz občine Rače-Fram pripada 50 EUR občinske žepnine mesečno, za 10 mesecev v letu, torej na letni ravni skupno 500 EUR

Glede na dosedanjo prakso je pričakovati do 450 upravičencev, kar pomeni, da bomo za obdobje šolskega leta 2020/21 iz občinskega proračuna za občinske žepnine znova realizirali okoli 225.000 EUR.

• Cen v naših vrtcih tudi z novim šolskim letom 2020/21 ne bomo zvišali

Starše predšolskih otrok obveščamo, da cene, ki v naših enotah vrtcev (Rače, Fram) veljajo od 1. 3. 2019 (pred tem jih več let zapored nismo spreminjali) in so še vedno med najnižjimi ne le v naši soseščini, temveč v celotni državi, do nadaljnjega ostajajo nespremenjene: za oddelke I. starostnega obdobja =467,50 EUR, za kombinirane oddelke =352,00 EUR in za oddelke II. starostnega obdobja =330,00 EUR.

Občina Rače-Fram bo za pokritje stroškov razlike med ekonomsko ceno in plačili staršev (v naših enotah vrtcev in v vrtcih izven matične občine, kamor so vključeni naši otroci) v tekočem letu predvidoma realizirala okoli 1.140.000,00 EUR (za delovanje skupno 19 oddelkov v domačih enotah, od tega 11 v Račah in 8 v Framu, ter za okoli 60 otrok, ki bodo predvidoma vključeni v katerega od bližnjih ali daljnih vrtec izven domače občine).

V ta visok znesek pa seveda še niso vštete morebitne investicije, najrazličnejše medletne nabave, dela in storitve, ki niso predmet ekonomske cene in jih v celoti financira občina (investicijsko vzdrževanje, nakup didaktične in ostale opreme za igralnice, nakup računalniške tehnologije in avdiovizualnih sredstev, z odločbo pristojnega državnega organa določene spremljevalce ali odobrene dodatne strokovne pomoči otrokom s posebnimi potrebami ipd.).

Predvidevamo, da bo Občina Rače-Fram za izvedbo vseh zakonsko določenih nalog ter dodatno izvedenih del, dogovorjenih nabav in drugih aktivnosti na področju predšolske vzgoje v letu 2020 realizirala nekaj preko 13 % proračunskih sredstev, kar predstavlja zajeten davkoplačevalski kolač.

Vrtci tudi za večino staršev predstavljajo dodaten strošek (najvišji delež potrebnih sredstev za organizirano izvajanje predšolske vzgoje sicer pokrijejo občine, pri nas v povprečju med 65 in 70 %), a so koristni in zelo pomembni za vsestranski in zdrav razvoj otrok (fotografija je simbolična)

Pripravila:
Simona ANTOLIČ

OBČINA RAČE-FRAM
Grajski trg 14, 2327 Rače

Tel./fax: 02/609-60-10, 02/609-60-18 • e-naslov: info@race-fram.si

www.race-fram.si

Pri nas že 19 oddelkov vzgoje in varstva predšolskih otrok

Pristojni v enotah vrtcev pri OŠ Rače in OŠ Fram so tudi letos pohiteli in v skladu z občinskim pravilnikom na tem področju v začetku marca za šolsko leto 2020/21 izvedli javni vpis novincev.

V obeh enotah je število prejetih vlog presegalo število razpoložljivih (prostih) mest. Vloge so bile namreč znova oddane tako za otroke, ki s 1. 9. 2020 že izpolnjujejo minimalni starostni pogoj za vključitev v vrtec (vsaj 11 mesecev), kot tudi za tiste, ki so mlajši in z začetkom letošnjega novega šolskega leta še niso bili stari najmanj 11 mesecev.

Komisiji, ki sta v posameznem vrtcu imenovani in konstituirani za reševanje vlog za sprejem otrok v vrtec, če vrtec prejme več vlog za vpis otrok kot ima prostih mest, sta ponovno obravnavali vse prejete vloge - tako za otroke, ki imajo (še vsaj z enim od staršev/skrbnikov) v naši občini stalno ali začasno prebivališče in tudi za otroke, ki imajo stalno prebivališče v drugih občinah.

Ker imata občina in pristojna komisija na tem področju že precej izkušenj iz preteklih let, smo na osnovi prejetih vlog in opravljenega točkovanja hitro prišli do ugotovitve, da bo obstoječih osem oddelkov v Framu, gledano s stališča prostorskih potreb na dan 1. 9. 2020, povsem zadoščalo, v Račah pa je bilo takoj jasno, da število novo vpisanih predšolskih otrok, ki so sedaj že starejši od 11 mesecev in so naši občani, precej presega možnosti vključitve v dotedanjih 10 oddelkov, zaradi česar smo zavodu OŠ Rače dali 'zeleno luč' za formiranje dodatnega – enajstega oddelka vrtca s šolskim letom 2020/21. Tako se je, na veselje staršev 14-ih malčkov, vloge za vključitev katerih so bile najprej zavrjene, s pridobitvijo novega oddelka pa so dobili pozitiven odgovor, tudi zgodilo. V zadovoljstvo pa nam je tudi, da imajo vsi oddelki ustrezne prostore v lani za te namene dograjeni zgradbi vrtca na Ulici Lackove čete 19 v Račah.

Skupno število vključenih otrok v šolskem letu 2020/21

Kot določa zakonodaja, vrtci do 1. 9. vsakega tekočega šolskega leta samostojno oblikujejo oddelke, pri čemer upoštevajo državne normative (občina se lahko, če to narekujejo potrebe, odloči, da lahko vsak oddelek vrtca sprejme dva otroke več; v skladu s takim sklepom naši enoti vrtca postopata že nekaj let), ki so določeni glede na starost že vključenih in na novo vpisanih otrok.

V Enoto vrtca pri OŠ Fram je bilo s 1. 9. 2020 vključenih **154 otrok**, ki so razporejeni v **8 oddelkov**, kot sledi:

- homogeni oddelek I. starostnega obdobja (otroci stari 1-2 leti): $12 + 2 = 14$ otrok;
- homogeni oddelek I. starostnega obdobja (otroci stari 2-3 leti): $12 + 2 = 14$ otrok;
- homogeni oddelek I. starostnega obdobja (otroci stari 2-3 leti): $12 + 2 = 14$ otrok;
- kombinirani oddelek (otroci I. in II. starostnega obdobja stari 1-4 leta): $17 + 2 = 19$ otrok;
- heterogeni oddelek II. starostnega obdobja (otroci stari 3-6 let): $19 + 2 = 21$ otrok;
- homogeni oddelek II. starostnega obdobja (otroci stari 4-5 let): $22 + 2 = 24$ otrok;
- homogeni oddelek II. starostnega obdobja (otroci stari 4-5 let): $22 + 2 = 24$ otrok;
- homogeni oddelek II. starostnega obdobja (otroci stari 5-6 let): $22 + 2 = 24$ otrok.

V Enoto vrtca pri OŠ Rače je bilo s 1. 9. 2020 vključenih **199 otrok**, ki so razporejeni v **11 oddelkov**, kot sledi:

- homogeni oddelek I. starostnega obdobja (otroci stari 1-2 leti): $12 + 2 = 14$ otrok;
- homogeni oddelek I. starostnega obdobja (otroci stari 1-2 leti): $12 + 2 = 14$ otrok;
- homogeni oddelek I. starostnega obdobja (otroci stari 1-2 leta): $12 + 2 = 14$ otrok;
- homogeni oddelek I. starostnega obdobja (otroci stari 2-3 leta): $12 + 2 = 14$ otrok;
- homogeni oddelek I. starostnega obdobja (otroci stari 2-3 leta): $12 + 2 = 14$ otrok;
- homogeni oddelek II. starostnega obdobja (otroci stari 3-4 leta): $17 + 2 = 19$ otrok
- kombiniran oddelek (otroci I. in II. starostnega obdobja, stari 2-4 leta): $17 + 2 = 19$ otrok;
- homogeni oddelek II. starostnega obdobja (otroci stari 3-4 leta): $17 + 2 = 19$ otrok;
- homogeni oddelek II. starostnega obdobja (otroci stari 4-5 let) : $22 + 2 = 24$ otrok;
- homogeni oddelek II. starostnega obdobja (otroci stari 5-6 let): $22 + 2 = 24$ otrok;
- homogeni oddelek II. starostnega obdobja (otroci stari 5-6 let): $22 + 2 = 24$ otrok.

Kot je razvidno iz podatkov, je v šolskem letu 2020/21 v vrtca v Račah in Framu skupno vključenih 353 otrok, ki so, glede na starost, razporejeni v skupno 19 oddelkov (lani 18, predlani 16) predšolske vzgoje. V občini imamo tako skupaj 8 oddelkov I. starostnega obdobja, 2 kombinirana oddelka in 9 oddelkov II. starostnega obdobja.

Vsi otroci tistih družin, kjer imajo vsi družinski člani stalno prebivališče na območju občine Rače-Fram in so malčki najkasneje z 31. 8. 2020 izpolnili starostni pogoj za vključitev v vrtec (vsaj 11 mesecev), so v šolskem letu 2020/21 (seveda ob pogoju pravočasne oddaje vloge za vpis) dobili mesto v enem od naših javnih vrtcev.

Ker je vsako leto neposredno po končanem javnem vpisu takratna slika stanja precej drugačna in situacija sprva deluje zaskrbljujoče, nas veseli, da naša občina doslej uspešno obvladuje prirast prebivalstva (pretežno mladih družin).

Pripravili:

Nataša JAMBROVIČ MARIN in Simona ANTOLIČ

AKTIVNOSTI NAŠIH VRTCEV IN ŠOL

OSNOVNA ŠOLA RAČE

Sestre Gorkič v šol letu 2019/20 zlate 'astronomke'

Da so učenci OŠ Rače zelo uspešni na tekmovanjih iz znanja astronomije, je že kar nekaj let znano. Da pa postane astronomija družinski konjiček sester **Kaje, Nine in Maruše Gorkič**, ki so letos (zapis je nastal v šolskem letu 2019/20 – op. ured.) vse tri dobile zlato priznanje na državnem tekmovanju, pa je nekaj, kar je vsekakor vredno omeniti. Z vsemi tremi smo naredili kratek intervju. V pogovoru so nam dekleta zaupala, zakaj jim je astronomija tako blizu.

• **Kdo vas je navdušil za izbirni predmet astronomija in zakaj ravno ta?**

Kaja: Astronomija me je začela zanimati že v 6. razredu, ko me je zanjo navdušila Maruša.

Nina: Tudi mene je astronomija začela zanimati zaradi Maruše.

Maruša: K temu predmetu sem se prijavila iz radovednosti. In ni mi žal.

Zanimanje za astronomijo jim je v sestrski krvi
Foto: Liljana Verdonik

• **Dosegle ste zlato priznanje na državnem tekmovanju iz astronomije. Kako se pripravljate na tako tekmovanje? Ste pričakovale takšen rezultat?**

Maruša: Res je, dosegle smo zlato priznanje. Seveda se je treba najprej uvrstiti na državno tekmovanje. Potem pa priprave potekajo v šoli pri učiteljici Romani Šabeder, ki nam, tekmovalcem, pripravi tekmovalne pole iz prejšnjih let. Rešujemo jih v šoli in doma, včasih pa kakšno zanimivo informacijo najdemo tudi v knjigi ali na internetu. Pričakovala sem priznanje in zlato me je razveselilo.

Kaja: Priznati moram, da nisem pričakovala tako dobrega rezultata.

Nina: Zlatega priznanja sicer nisem pričakovala, a sem vseeno upala na tak izid.

• **Letošnje tekmovanje za vas ni prvi tak uspeh. Že prejšnja leta ste se udeleževale tovrstnih tekmovanj. Kakšni so bili rezultati?**

Nina: Tudi po lanskoletnem tekmovanju so bili rezultati zame presenetljivi. Uvrstila sem se na sedmo mesto v državi, osvojila zlato priznanje in sodelovala na sanktpeterburški astronomski olimpijadi.

Kaja: Tekmovanja sem se udeležila že lansko leto. Rezultati pa so bili nekoliko slabši kot letos.

Maruša: V 7. razredu sem dosegla srebrno, v 8. in 9. razredu pa zlato.

• **Nina, omenila si, da si lani sodelovala na sanktpeterburški astronomski olimpijadi? Kako je bilo?**

Nina: Omenjena astronomska olimpijada je bila zame zelo zahtevna. Na tekmovanju žal nisem osvojila priznanja, a sem kljub temu zelo zadovoljna s svojim rezultatom. Menim, da je bila olimpijada zame odlična priprava na letošnje tekmovanje.

• **Ali katera razmišlja, da bi se kasneje poklicno ukvarjala z astronomijo?**

Maruša: Verjetno se ne bom, ampak zagotovo bom še kdaj pogledala v nebo in poiskala kakšno ozvezdje.

Nina: Do zdaj o svoji poklicni poti še nisem razmišljala. Morda pa se bom res odločila za poklic, povezan z astronomijo.

Kaja: Nisem še veliko razmišljala, kaj bi postala, vendar mislim, da astronomija ne bo del mojega poklica. Zagotovo pa se bom, tudi ko bom starejša, z astronomijo ukvarjala ljubiteljsko, v prostem času.

• **Vse tri tudi uspešno literarno ustvarjate. Ali vidite tu kakšno povezavo z zvezdami in vesoljem?**

Nina: Literarno ustvarjanje zelo rada povežem z zvezdami, vesoljem, planeti ... Menim, da je astronomija odlična tema za ustvarjanje na vseh področjih.

Kaja: Do sedaj nisem napisala veliko del, ki bi bila povezana z astronomijo, vendar bi to temo vsekakor lahko vključila v kakšno zgodbo ali pesem.

Maruša: Vesolje je dobra tema, vendar v mojih delih ne prevladuje.

• **Hvala za vaše odgovore. Želimo vam še veliko raznovrstnih uspehov.**

Vse skoraj soglasno ter z nasmehi: Hvala.

Uspeh sester Gorkič so z osvojitvijo srebrnih Dominikovih priznanj na državnem tekmovanju v šolskem letu 2019/20 dopolnili Sani Hernet Črešnar (tedaj sedmošolec), Enej Marčič in Robert Koren (tedaj osmošolca) ter tedanji devetošolci Ema Batagelj, Jakob Jereb, Laura Kocman in Julija Mešl.

Vsem iskrene čestitke!

**Romana ŠABEDER in
Sabina OZMEC**

Šolski sklad OŠ Rače aktiven tudi v času pandemije

Šolski sklad OŠ Rače, znan po številnih dobrodelnih projektih in dogodkih v naši občini in širše, tudi v času pandemije covid-19 ni počival. Člani upravnega odbora so hitro prepoznali potrebo po dobrodelni akciji, s katero bi razbremenili družine otrok učencev, ki bodo v šolskem letu 2020/21 obiskovali 1. - 9. razred OŠ Rače. Akcijo so namenili vsem družinam, ki so še posebej čutile finančne posledice pandemije in z njo povezane ukrepe.

Dobrodelni akciji so najprej prislunili v podjetju Spar Slovenija d.o.o. in omogočili nakup in zbiranje šolskih potrebščin v svoji poslovalnici SM Spar Rače.

Del dobrodelne akcije je potekal tudi v SM Spar Rače

Akcija je trajala tri tedne, kupci pa so darovali predvsem zvezke in barvice, pa tudi kakšna polna peresnica se je našla vmes.

Še posebej pa so v upravnem odboru ponosni na drugi del akcije, ko so lokalne podjetnike povabili k donaciji finančnih sredstev oz. k donacijam v materialu v obliki šolskih potrebščin. Nujno je potrebno omeniti še družine, ki so namensko darovale šolske potrebščine določenim učencem, prav tako pa tudi učence, ki so se odločili, da darujejo svoje lepo ohranjene prve šolske torbe drugim otrokom, ki jih bolj potrebujejo kot oni sami. V šolske torbe so dodali nove napolnjene peresnice, zvezke, pa tudi kakšno pismo z lepimi željami je pristalo zraven.

Ob trudu, ki ga je Upravni odbor Šolskega sklada OŠ Rače vložil v akcijo, se je podjetje Kopija Nova d.o.o. odločilo, da tudi samo prispeva večjo donacijo v obliki šolskih potrebščin.

Upravni odbor je do začetka julija 2020 prejel za slabih 4.000 EUR donacij v obliki finančnih nakazil, vključno z donacijami v obliki materiala pa ocenjujejo, da skupna vrednost donacij presega 5.000 EUR. Ker zbrana sredstva zadostujejo za realizacijo odobrenih vlog, v UO razmišljajo o ponovitvi akcije. Kot lahko spremljamo, pandemija še ni rekla zadnje besede, zaradi česar ocenjujejo, da bo pomoč potrebovalo še več družin učencev OŠ Rače.

Seznam donatorjev:

Zlati donatorji (300 EUR in več): Energija in okolje d.o.o., Kopija Nova d.o.o., Nada Kmetec.

Srebrni donatorji (100-300 EUR): Domanjko Andrej, ZGD Frka d.o.o., Krovstvo Franc Gavez s.p., Saplex d.o.o., Linija projekt d.o.o., PGD Rače, Oben-auf d.o.o., AS boats d.o.o., ZU-VIL, Zupe Zlatko s.p., Zoran Efremov s.p., Viteh d.o.o., Oljarna Fram d.o.o., Ba-gi, gradbeni inženiring d.o.o., Montaža Škrban d.o.o., Hiša daril d.o.o., Pralteh – Matjaž Weiss s.p., Ribogojnica Požeg – Franc Krumpak s.p.

Bronasti donatorji (do 100 EUR): Gogič Tina, Danilo Gradišnik s.p., Kormedia - Judita Šegula s.p., An-ko d.o.o., IPEN d.o.o., Mladinska knjiga trgovina d.o.o., Siniša Kočaber s.p., Avtomehanična delavnica Tomislav Jakopin s.p., Hvauc Frančišek s.p., Konditor d.o.o., Koželj Katarina, Jasna Jurše.

UO Šolskega sklada OŠ Rače se iskreno zahvaljuje vsem podjetjem in posameznikom, ki so podprli dobrodelno akcijo.

Marina KOREN DVORŠAK

OSNOVNA ŠOLA FRAM

Športni dan na daljavo

V četrtek, 9. aprila 2020 (torej še v preteklem šolskem letu 2019/20; sedaj vsi podpisani učenci obiskujejo višji razred ali so že srednješolci), je bil izveden športni dan na daljavo. Na OŠ Fram smo si ta dan zamislili kot zdrav, s športnimi aktivnostmi in zdravo prehrano izpolnjen dan v sklopu družine.

Ker kar nekaj staršev hodi v službo ali dela od doma, so imeli možnost izvedbe športnega dne tudi med vikendom. Učenci so lahko izbirali med štirimi aktivnostmi: pohodništvo, tek v naravi, kolesarski izlet in aktivnosti na dvorišču oziroma travniku. Prav tako je bil namen, da tisti dan posežejo po zdravih jedeh pri vseh dnevniških obrokih (zajtrk, kosilo, večerja). V ta namen so zato dobili tudi nekaj slastnih receptov in se po želji preizkusili v njihovi pripravi. Večina učencev/družin se je odločila za pohodništvo, nekaj se jih je odpeljalo tudi na kolesarski izlet. Manjši delež udeležencev se je odločil za igre na dvorišču, več pa se je v njih pomerilo po končanem pohodu ali kolesarjenju.

Zbrali smo nekaj vtisov:

Danes smo se odpravili kolesarit. Kolesarili smo eno uro in petinštirideset minut in naredili 20 kilometrov, od doma do ribnikov v Račah in nazaj. Ustavili smo se pri potokih, čez katere je narejen most. Čez most sva odšla samo midva z očetom. Domov smo prišli utrujeni in lačni. Bil je najboljši športni dan na svetu.

(Maša Frešer, 5. b)

Danes smo se jaz, moja sestra Pia (1. r.) in moja mama odpravili na pohod. Vključno s postanki smo porabili 2 uri in 15 minut. Prehodili smo 6 kilometrov in pol. Našo pot smo začeli pri trgovini Lipa in naredili krog okoli Ranč.

(Jaša Šoba, 6. a)

Športni dan smo imeli med vikendom, ker so starši med tednom v službi. Z očetom, sestro in bratom smo se odpravili na kolesarjenje. Od doma v Framu smo se peljali do Račkih ribnikov. Vozili smo se po asfaltu, makadamu in gozdnih poteh. Vreme je bilo sončno in vetrovno. Kolesarili smo uro in pol, moj utrip je bil cel čas v aerobnem območju.

(Katja Žgank, 7. a)

Zjutraj, po 20-minutnem teku, sem nam pripravil zajtrk. Med pohodom smo obiskali Šestdobe, Planico in Ranče. Prav v redu je bilo na tak način bolje spoznati našo okolico in se malo razgibati na svežem zraku.

(Domen Fras, 8. b)

Zbudila sem se ob 7:00 in šla na kratek sprehod, ki je trajal 20 min. Po sprehodu sem si naredila zajtrk - ovseno kašo z borovnicami, banano, chia semeni, kokosom in mandlji. Ob približno 10:30 sem s svojim psom odšla na pohod na Areh. Moji starši niso imeli časa, zato sem šla sama. Ko sem prišla domov, sem se raztegnila in pojedla kosilo.

(Nuša Ačko, 9. a)

Upamo, da bodo v šolskem letu 2020/21 planirane aktivnosti lahko potekale čim bolj podobno časom pred pojavom covida-19.

Polona KREGAR,
učiteljica športa

Pojemo, se spominjamo, ustvarjamo ...

• Otroci pojejo slovenske pesmi in se veselijo

Sredi letošnjega junija je potekalo polfinale prireditve 'Otroci pojejo slovenske pesmi in se veselijo'. Tokrat je bilo le-to izvedeno drugače, kot smo ga bili vajeni pretekla leta. Učenki **Mašo Frešer** iz 5. b in **Zojo Štern** iz 6. a razreda (dekleti sta v šolskem letu 2010/21 že v 6. oz. 7. razredu), so s strani Radia Tednik Ptuj d.o.o. povabili v studio, kjer sta posneli izbrano pesem.

Maša Frešer • foto: Črtomir Goznik • Zoja Štern

Polfinalne pevske nastope sta v 6. sezoni na nek način ocenjevali dve komisiji - strokovna in glasovi poslušalcev. Strokovno so sestavljali: Tim Ribič, Majda Oderlap in Klavdija Winder Pantner. V obeh kategorijah je komisija na podlagi studijskih posnetkov ocenila 57 nastopov z več kot 60 mladimi pevci.

Čeprav se naši mladi in nadarjeni pevki nista uvrstili v finale, jima vsekakor veljajo iskrene čestitke za odlično zapeti pesmi. Vemo, da je pri tovrstnih tekmovanjih vselej veliko odvisno od sreče, prisotne pa je tudi precej subjektivnosti, čemur se je težko izogniti. A mladi, kot sta, bosta imeli še veliko priložnosti, da pokažeta svoj talent in zablestita na pevskih odrih.

(Vir: <https://www.radio-ptuj.si/otroci-pojejo-slovenske-pesmi/3735-otroci-pojejo-slovenske-pesmi-in-se-veselijo-6-sezona-polfinale-1-del>).

• Dokumentarna oddaja Sledi: dr. Pavel Turner (1842-1924)

Avgusta letos se je na televizijskem programu SLO1 odvrtela dokumentarna oddaja o življenju in delu našega pomembnega rojaka, učenjaka in mecena dr. Pavla Turnerja.

Turnerjev Pavlek, domačin Framskega Pohorja, je bil v drugi polovici 19. stoletja, posebej pa v začetku 20. stoletja, zaslužen za to, da se je marsikateri dijak in kasneje študent lahko izobraževal tudi zunaj svoje ožje domovine. Je redke primer Slovenca, ki se je s svojo delavnostjo in neustavljivo željo po znanju povzpел na visok družbeni položaj in ostal narodno zaveden. Kljub večletnemu bivanju v Evropi si je nenehno prizadeval za napredek slovenskega naroda. Pot v svet učenosti je pričel v domačem Framu, kjer je obiskoval prve tri razrede osnovne šole. Šolanje je nato opustil, saj mu je oče namenil mesto volarja na domačem posestvu. Ob podpori framskega kaplana, znanega jezikoslovca Oroslava Čafa in učitelja Franceta Domanjka si je kasneje izboril nadaljevanje šolanja, saj ga je v svet vlekla izrazita želja po znanju.

Turner si je zaradi skromnega življenjskega sloga in preiščenega plemenitenja denarja pridobil veliko bogastvo, ki mu je omogočalo finančno podpiranje številnih institucij in znanja željne mladine. Prav ogromni prihranki pa so mu omogočili tudi vrnitev domov in nakup posestva pod Kalvarijo v Mariboru, kjer se je po upokojitvi kot veleposestnik ukvarjal s sadjarstvom in vinogradništvom. Pikardija, kakor je imenoval svojo posest, je postala zbirališče takratnih intelektualcev.

Turner pa slovenskega kulturnega prostora ni zaznamoval samo kot velik izobraženec in mecen, temveč tudi kot ustvarjalec in publicist. Medtem ko njegovi maloštevilni literarni poskusi niso doživeli večjega uspeha, je večjo pozornost požel s prispevki iz potovanj po Evropi. V času bivanja v Veliki Britaniji je pričel z rednim dopisovanjem v slovenske časnike. Svoja kritična opažanja družbenih in gospodarskih razmer je začel najprej objavljati v Bleiweisovih Novicah. Dopisovanju v številne slovenske časnike je kmalu dodal še javljanja v tuje časopise. Svoje izvirno oblikovane prispevke je velikokrat podpisal s psevdonimom Dr. Ahasverus. Ker so njegovi dopisi izhajali tudi v obliki feljtona (podlistek, posebna rubrika leposlovne ali publicistične narave), velja Turner za prvega, ki je v slovensko novinarstvo uvedel to zvrst pisnega izražanja.

Nekaj pred smrtjo je sklenil, da bo svoje premoženje, ki je bilo za takratne čase zelo obsežno, daroval skladu, ki naj bi skrbel za šolanje pravnikov in filozofov. Ni zanemarljiv podatek, da je kar dvanajst štipendistov Turnerjevega sklada kasneje postalo članov SAZU.

V Mariboru na mecena in mentorja Turnerja spominja ena najlepših ulic pod Kalvarijo, sicer pa se spomin nanj, ker ni imel potomcev, počasi izgublja.

V prispevku so svoj del h kulturni dediščini dodale tudi pevke etno skupine Zala, sicer delavke OŠ Fram. (*Vir: <https://www.obrazislovenskihpokraj.in.si/osebalturner-pavel/>*)

Ponosni smo, da se v Framu po dr. Pavlu Turnerju imenujeta domače kulturno društvo in najbolj prometna ulica, ob kateri stojita tudi naša šola in doprsni kip temu pomembnemu človeku, ki ga je v njegovem času, kot sedaj nas, navdihovalo Framsko.

• Ostani doma in bodi ustvarjalen

Izredne pandemiološke razmere so iz učiteljev in učencev potegnile spretnosti, za katere nismo vedeli, da jih imamo ali smo jim kos. Predvsem učenci so se razmeram hitro prilagodili in od doma pokazali veliko mero ustvarjalnosti in resnega pristopa.

Šestošolci so na primer morali izdelati domači instrument in določiti, ali je tonsko določljiv ali ne. Nanje so celo zaigrali in se posneli. Nastala so zelo zanimiva glasbila in dokazni materiali, ki zgovorno pričajo o izvornosti mladih ustvarjalcev; prav žal nam je, da časopisni prostor ne dopušča teh objav, zato naj navedemo vsaj imena avtorjev, ki so se posebej izkazali: Iza Vračko Wutt, Enej Greif, Gaja Plajh Štrman, Neja Petrovič, Teo Ankovič, Teodora Milenkovič, Zoja Štern, Žana Papež, David Ferš, Žiga Grobelnik.

Izdelki, nastali pri likovni umetnosti, prav tako kar jemljejo dih in hkrati sporočajo – bodimo ponosni na naše učence, ki so se v trenutkih (ne)nadzora na daljavo izkazali enako vestne kot v učilnicah.

Avtorica: Zoja Helbl, 8. a v šol. letu 2019/20

Sicer pa naj pokažemo vsaj ščepec tega, kar je nastalo v 'šoli doma' in kar velja posebej izpostaviti, pohvaliti, pokazati. A ne le Zoja Helbl, ki je v šolskem letu 2019/20 obiskovala 8. a razred, tudi mnogi drugi so pokazali kreativni potencial, ki ga je vredno spodbujati in nadgrajevati.

Pa zdravo in uspešno novo šolsko leto vsem!

Simona NAPAST

OŠ Fram - VRTEC FRAM

Zlatka Hedžet - še naprej vedno dobrodošla med nami!

Prišla je tiho. Neopazno. V dolgem sivem plašču. Bilo je neke zime. Mlada, še neizkušena vzgojiteljica Zlatka. Bil je mrzel, a prijeten dan. Nebo ji je s svojim ledenim sijajem delalo družbo, ko je stopicala po poti do majhne, vesele hiše. Pozvonila je na vrata vrtca. Nestrpno se je prestopala pred vrati in čakala. Čakala, da se poda v novo dogodivščino. V Otroški vrtec Fram.

Velike oči na bledeh licih so prijazni vzgojiteljici na drugi strani vrat prikazovale negotovost, a neizmerno voljo in ljubezen do poklica, ki si ga je izbrala. »Jaz sem Zlatka. Delat sem prišla k vam,« je rekla deklica milih oči in tiho vstopila v glasno hišo sredi Frama.

Hiška, otroci in vzgojiteljice. Vse je bilo natanko tako, kot si je predstavljala. Pisalo se je leto 1980. Pred mojim rojstvom. Leta dela v framskem vrtcu so minevala, lahko bi rekli, da so potovala s svetlobno hitrostjo. Njene sodelavke se rade spominjajo let, ko so skupaj živele in ustvarjale za otroke. Zlatka je za malčke vrtca šivala in ustvarjala punčke iz cunj ali druge igrače. Šivanje jo je tako veselilo, da je šivala, kolikor je imela blaga in sukanca. Prti, posteljnina, oblačila zase, za otroke in sodelavke... Turobna okna vrtca so kmalu dobila nova senčila, ki so vrtcu dajala pridih doma in domačnosti. Dekoracija, lepota, umetniška vrednost. Vse to je mlada vzgojiteljica doprinesla vrtcu, v katerem je delala in v katerem je pustila svoj pečat.

Zlatkini otroci smo bili vedno razposajeni in zelo radi smo hodili v vrtec. To vem iz prve roke. Tudi sama sem kot otrok namreč nekoč obiskovala njeno skupino. Pod njenim budnim očesom smo se počutili varne in sprejete. Dekletom je bila vzor modnega oblačenja in zavidljivih visokih petk, fantom pa je znala približati tudi igre z žogo. Bila je vedno nasmejana, otročja in čustvena.

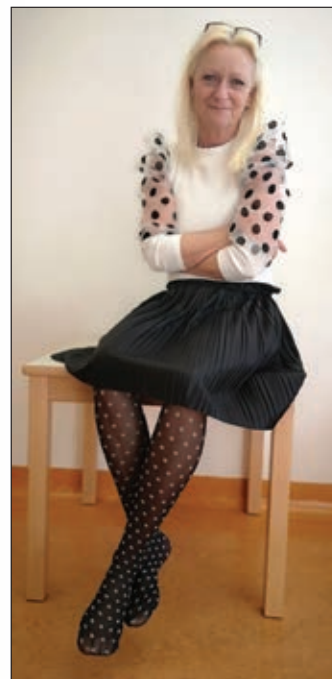
Zaradi temeljev, ki nam jih je Zlatka pokazala in odkrivala, ko smo bili majhni, sem kasneje tudi sama postala vzgojiteljica in v veliko čast si štejem, da sem kot mlada študentka tedaj ponovila zgodbo njenega službenega začetka: prišla sem do vrat majhnega vrtca in pozvonila, ko so se vrata odprla, pa je na drugi strani stala nasmejana Zlatka Hedžet. Kakšen privilegij in sreča, da sem lahko nekaj let v vrtcu delala pod njenim vodstvom, pod taktirko mentorske paličice, ki jo je kot dirigent življenjskih nauk z občutkom vihtela.

Draga Zlatka! Čutim, da beseda 'hvala' ni dovolj in ne zajame vsega, kar si nam z leti dela in življenja v vrtcu dala. Pokazala si nam, kako voditi iščoče se mlade dušice in nam posodila svojo ramo, ko je bilo hudo. Nevsiljivo si znala delila koristne nasvete in modrosti, obenem pa bila dobra poslušalka. Iskreno si se veselila z nami, ob kakšnem drugem trenutku pa z nami jokala in čutila. Hvala, da si bila naša druga mama, na katero smo se navezali in lahko vselej zanesli!

Naš vrtec se zdi, odkar si mlada, vitalna 'penzionistka', mnogo bolj prazen, a tisti, ki še naprej ostajamo med stenami našega skupnega doma, med njimi še vidimo tvoj odsev, slišimo odmev tvojega glasu, čutimo bitje tvojega srca.

Zlatka, vrata našega vrtca bodo za tvoj obisk vedno na stežaj odprta, če le ne boš, kot vsi upokojeanci, preveč zasedena, da bi nas obiskala. Radi te imamo, 'Goldi'. Saj veš...

*V imenu sodelavcev zapisala
Ines MOHORKO GERM*

Spoštovani občani, spoštovane občanke!

Tudi za naslednjo številko Novic Občine Rače-Fram, ki bo predvidoma izšla sredi prazničnega decembra 2020, v času peke piškotov in pisanja skritih želja Božičku, vas vabimo, da v njej sodelujete s svojimi prispevki.

Vse vsebine (naj bodo kratke in jedrnate!) za objavo pričakujemo na e-naslovu urednistvo.novic@gmail.com sprotno, najkasneje pa **do petka, 20. novembra 2020**.

Zaradi zaščite avtorskih pravic vse avtorje prispevkov prosimo, da pri posredovanih vsebinah, ki morda niso v celoti njihovi avtorski zapisi (v primeru povzemanja ali citiranja drugih avtorjev), obvezno navajajo vir in dejanskega avtorja.

Uredništvo

NAŠI POSLOVNI PARTNERJI IN DRUGI ZA VAS

Krajevni urad Rače (izpostava UE Maribor) znova odprt

V skladu z obvestilom **UPRAVNE ENOTE MARIBOR** vas seznanjamo, da **krajevni uradi** na območju UE Maribor (KU Rače, KU Duplek, KU Hoče) od **1. 9. 2020 ponovno poslujejo** (KU Miklavž na Dravskem polju je začasno zaprt).

Krajevni urad Rače (tel. št.: **02/609-60-21**) s sedežem v gradu Rače (Grajski trg 14) za stranke posluje v času uradnih ur, ki so po novem ob:

- **SREDAH med 8.00 in 12.00 ter med 13.00 in 17.00,**
- **PETKIH med 8.00 in 10.00 ter med 10.30 in 13.00.**

Stranke vljudno naprošajo, da si ob vstopu v stavbo oz. v prostore KU razkužijo roke, da tam ves čas nosijo zaščitno masko ter ohranjajo medsebojno razdaljo najmanj 1,5 metra.

V času, ko krajevni uradi ne poslujejo, lahko tudi občani občine Rače-Fram zadeve uredijo na sedežu UE Maribor (v času uradnih ur: ob ponedeljkih, torkih in četrkih od 8.00 do 12.00 in od 13.00 do 15.00, ob sredo od 8.00 do 12.00 in od 13.00 do 18.00, ob petkih pa med 8.00 in 13.00), pri čemer na UE Maribor prosijo, da jih zainteresirani predhodno pokličejo na tel. št.: 02/220-83-50 ali pošljejo e-sporočilo na ue.maribor@gov.si. Na osnovi najave bodo namreč določili termin za sprejem oz. pomagali urediti zadevo.

DOM DANICE VOGRINEC MARIBOR

Srečanje v vašem in našem MGC

V sredo, 24. junija 2020, smo pred Medgeneracijskim centrom DANica Rače-Fram (v nadaljevanju: MGC) organizirali druženje naših uporabnikov. Med povabljenimi sta bila tudi Branko Ledinek, župan Občine Rače-Fram in mag. Marko Slavič, direktor Doma Danice Vogrincec Maribor, v sklop katerega MGC tudi sodi.

Odziv je bil precejšen, vzdušje pa veselo, pozitivno. Vsi smo bili mnenja, da smo po treh mesecih zaprtja centra (koronavirus) nekaj takega že zelo potrebovali.

Po premoru je bilo druženje še bolj veselo • foto: Simona Antolič

Več pa naj pove nekaj mnenj uporabnikov MGC:

»Pri naših srečanjih je druženje vsaj tako pomembno kot novo pridobljena znanja - včasih je dragocena nova usvojena angleška beseda, drugič veselje ob tem, da se spravimo od doma, da treniramo možgane in da se nasmejemo. Če je mladost stanje duha in ne let, nas učenje in gibanje gotovo pomlajata. Zelo se veselim, da se bom s svojimi vnukinjami zdaj, ko začenjajo šolo, lahko pogovarjala v angleščini, ki sem se je učila prav v MGC.« (Angelca Kebler)

»Vsa srečanja v MGC so motivacija za sodelovanje v bodoče, za druženja, za vzdrževanje dobrih, prijateljskih odnosov, podporo drugim članom v skupini, pa naj bo to pri učenju italijanščine, telovadbi ali preizkušanju telesnih zmogljivosti.

Posebej smo bili veseli obiska in prijaznih besed direktorja Doma Danice Vogrinc, našega župana ter ostalih predstavnikov domače občine. Ponosni smo tudi, da se naš 'kupček' zbranih knjig različnih donatorjev za bodočo enoto knjižnice v gradu Rače tako lepo veča in ga skrbno hranimo v našem centru. Hvala Meliti Šmid za njeno srčno delo in prizadevnost. Upamo, da nam bo kmalu znova omogočeno normalno delovanje.« (Danila Žuraj)

»MGC je, vsaj zase lahko rečem tako, prispel v naš kraj kot nekaj, kar je vsem članom popestrilo malo monotone upokojske dneve. Zato smo komaj čakali na naslednje druženje ob učenju jezikov, klepet ob kavi in še na veliko drugih dejavnosti, ki si jih je tako domiselno zamislila in jih predano vodila naša Melita. Upam in želim, da se aktivnosti nadaljujejo tudi v bodoče - z dosedanjimi in tudi novimi člani, saj druženje vsi potrebujejo in nam koristi, dobrodošla pa so tudi nova znanja.« (Stanka Gusmirovič)

»Nihče ni pričakoval, da bo ta nevidna stvarca (virus) ohromila svet in da bo ostala med nami in delala težave. Pa smo jo morali sprejeti in moramo živeti z njo.

Po dolgem 'ostani doma' smo se konec junija vendarle ponovno srečali v Račah. Bilo je enkratno. Prijazne in nasmejane punce iz MGC so nas lepo postregle. Mi pa smo lahko klepetali brez mask in si obljubili, da se jeseni ponovno začnemo srečevati. Trdno upam, da bo res tako.« (Zala - Rozalija Stauber)

Melita ŠMID,
vodja MGC DANICA RAČE-FRAM

SVIZEC ŠPORT d.o.o.

Poletno varstvo za otroke (kljub virusu) uspešno zaključeno

Kljub letošnjemu najbolj noremu in nepredvidljivemu letu 2020, ko smo že vsi mislili, da s poletnim varstvom zaradi epidemioloških razmer ne bo nič, smo počitniški tabor za otroke uspešno in brez enega samega zapleta pripeljali do konca.

Tudi letos je poletno varstvo za svoje mlade občane subvencionirala Občina Rače-Fram in s to lepo gesto razbremenila starše, ki so, še posebej v teh čudnih časih, potrebovali pomoč. Za dobro in zanesljivo izvedbo pa je že tretje leto zapored poskrbel Svizec šport, ki ga veliko otrok pozna predvsem po tem, da skrbi za šport predšolskih otrok v občini. Varstvo za otroke je tudi letos trajalo sedem tednov, od 6. 7. 2020 do 21. 8. 2020, na voljo pa je bilo 45 mest tedensko in brez vsakršnih težav so bila skoraj v vseh terminih vsa zapolnjena do zadnjega. Varstvo je bilo organizirano od 7. ure zjutraj do 16. ure popoldne, po potrebi in predhodnem dogovoru pa smo ga tudi malo podaljšali (začeli uro prej in/ali končali pol ure kasneje). Tako je letos aktivno poletne počitnice preživljalo skupaj 309 otrok, ki so bili v naš 'tabor' v povprečju vključeni tri tedne, nekateri pa tudi več. Ponovno je prevladovala športna nota, ni pa manjkalo tudi ostalih družabnih vsebin, ki so dopolnile dnevni program.

Seveda so tudi za poletno varstvo veljala bistveno drugačna pravila in varnostna priporočila kot prejšnja leta. Tako v letošnjem programu ni bilo nekaj pri otrocih zelo priljubljenih vsebin, kot so na primer kopalni dan na Mariborskem otoku, 'pižama party', kjer otroci prespijo v šoli s četrta na petek, ter petkovega medobčinskega športnega druženja z otroki iz drugih občin. Tudi sodelovanja z lokalnimi društvi je lahko bilo le za vzorec, saj smo se morali obnašati odgovorno in paziti tudi na starejše občane, ki bi jim druženje z otroki predstavljalo povečano tveganje za zdravje.

Kljub trenutnim razmeram in vsem omejitvam smo dokazali, da je tam, kjer je volja, tudi pot in staršem ponovno (v občini Rače-Fram tretje leto zapored) omogočili varstvo otrok, slednjim pa popestrili počitnice.

Se vidimo prihodnje leto, mi se že veselimo!

Vid KAJNIH

MODRA DELAVNICA

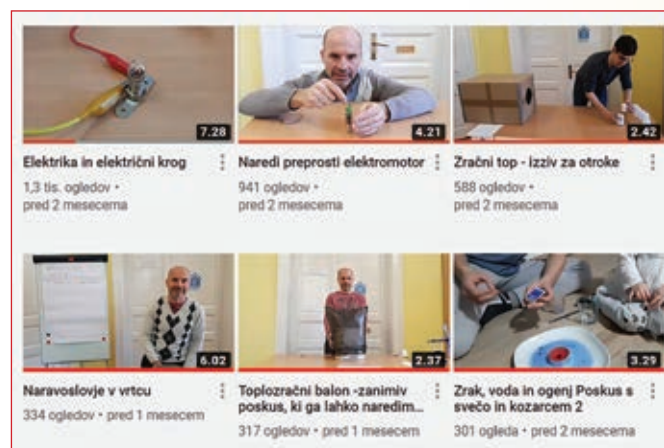
Korona, Modra delavnica, YouTube

Osnovno poslanstvo v Modri delavnici, ki ima sedež v Framu, je delo z otroki in mladino pri nas ter po šolah. Delujemo na področju tehnike, naravoslovja, tehnologije in matematike. Učenje z delom na naših delavnicah je glavno vodilo in hkrati tisto, kar najbolj motivira otroke. S 13. marcem 2020 pa otrok k nam ni bilo več, tudi šole so se nenadoma zaprle. Ostali smo praktično brez dela in posledično tudi brez prihodkov. Kar velik izziv.

• YouTube kanal

Ta izziv pa je prebudil inovativnost. Edino, kar smo lahko počeli, je bilo v smeri učenja na daljavo. Začeli smo snemati izobraževalne video izzive za otroke s področij tehnike in naravoslovja. Naš cilj je bil, da tudi na daljavo spodbudimo otroke k praktičnemu delu. Povabili smo jih, da sestavijo električni tokokrog, naredijo zračni top, izdelajo preprosti elektromotor, zgradijo most, ki prenese neko obremenitev, naredijo vetrnico, ki se bo kar najbolje vrtela, sestavijo in izstrelijo vodno raketo, izdelajo vetrovnik ipd.

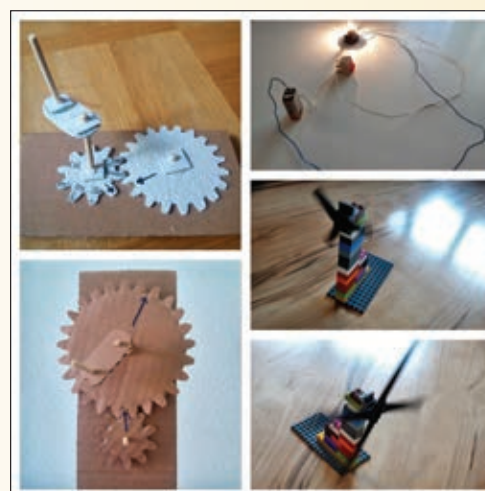
Vas zadeva zanima? Do našega YouTube kanala pridete, če v YouTube iskalnik napišete 'modra delavnica'.

Sami ali z otroki se lahko kakšnega izziva seveda tudi lotite.

• Tehnični dan na daljavo

Za OŠ Rače smo izvedli tudi tehnični dan na daljavo. Za 6. razred je bila tema Električna in električni krog, za 8. razred pa Gonila. To je bila za nas zanimiva izkušnja.

Nekaj izdelkov, ki so jih naredili učenci OŠ Rače pri tehničnem dnevu na daljavo

Učence je bistveno težje motivirati na daljavo; delo v živo, kot smo ga bili vajeni prej, je namreč povsem nekaj drugega. A glede na to, da so učenci vendarle tudi na tak način naredili nekaj lepih izdelkov, nam je v zadovoljstvo, da je vsaj nekatere dejavnost dovolj motivirala in jih pripravila do ustvarjanja.

• Poletje, ustvarjalnost in delavnice

V počitnicah smo pripravili številne dejavnosti za vse tiste otroke, ki jih zanimajo tehnika, tehnologija in znanost.

Pri *Zabavnih poskusih* so otroci preko učenja z delom in s pomočjo poskusov doživeli naravoslovje, kemijo, fiziko in biologijo na zanimiv način ter nadgradili šolsko znanje. V sklopu delavnice *Naredi in programiraj robota* so otroci spoznavali komponente, ki sestavljajo robote in sami naredili nekaj mehanizmov ter jih programirali. Pod

naslovom *Spoznajmo elektriko* smo vabili otroke, ki so želeli spoznati električni krog in elemente tega kroga ter različne vezave, izdelali pa so tudi delujoči model elektromotorja in preprosto električno napravo. *Laser, žaga in 3D tiskalnik* so predstavljali navdih za izdelavo različnih modelov, otroci so z veseljem 2D in 3D oblikovali, se srečali s 3D tiskom ter laserskim rezanjem in graviranjem. *Polet v vesolje* je nagovoril otroke, ki jih zanima spoznavanje vesolja, za nameček pa so naredili še model sončnega sistema, izdelali in izstrelili raketo. V delavnici *Merimo in računamo* so otroci merili različne veličine: hitrost, silo, čas, višino visokih objektov, napravili pomožne naprave (iz LEGO WeDo in LEGO Mindstorm), ki so omogočale merjenje, nato pa so izračunali potrebne veličine.

Učenje z delom je zabavno in uspešno

• Celoletne delavnice

V septembru zopet nadaljujemo s celoletnimi delavnicami za otroke: **Robotika, Programiranje, Leonardo delavnice, Matematična brihta** in letos prvič še **Marie**

Curie program za dekleta. Slednja bodo spoznavala tehnologijo, inženirstvo in naravoslovje. Opažamo, da je na naših delavnicah malo deklet. S tem posebnim programom jih želimo spodbuditi, saj verjamemo, da je tudi med njimi kar nekaj takih, ki jih zanimajo naravoslovje, tehnika in tehnologija.

• A bi podprli Modro delavnico?

Začeli smo razmišljati tudi v smeri, da lahko ponudimo veliko dobrih vsebin, ki nagovarjajo otroke in odrasle. Vprašali smo se, ali te vsebine kdo prepozna kot dobre in koristne in ali bi kdo bil pripravljen prispevati svoj delež in podpreti našo dejavnost. Začeli smo torej s podporno donacijsko akcijo (*več na www.modra-delavnica.si*).

Če se vam zdi smiselno in nas zmorete podpreti, bomo mi in otroci, ki bodo deležni naših navdihov za tehniko in naravoslovje, zelo veseli.

Naša donatorska akcija - podprite Modro delavnico

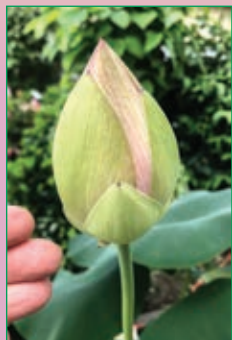
Vabimo vas, da nas spremljate na www.modra-delavnica.si, za informacije pa pokličete na 040 395 951.

Danilo KOZODERC

Po več kot 1 000 dneh čakanja zacvetel lotus

Kot svojstveno zanimivost, ki bo morda navdušila še koga od vaših bralk in bralcev, v uredništvo Novic pošiljam nekaj fotografij lotusa, ki je v začetku junija zacvetel pri meni doma.

Gre za čisto pravo sadiko lotusa z imenom *Mrs Perry d. Slocum*, ki me je letos izjemno razveselila s cvetom, saj sem nanj čakala kar tri leta.

Razvoj cveta lotusa in njegova lepota

Breda JUREČKO iz Rač

KGZS - KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD MARIBOR - Kmetijsko svetovalna služba

Pozor: nujnost upoštevanja zahtev iz navzkrižne skladnosti - varovanje krajine in biotske raznovrstnosti

Varovanje krajine in biotske raznovrstnosti se na področju kmetijstva izvaja na podlagi navzkrižne skladnosti. Tovrstni sistem je v Sloveniji prisoten že od leta 2005 in pomeni skupek minimalnih zahtev na več področjih: okolje, podnebne spremembe in dobro kmetijsko stanje zemljišč, javno zdravje, zdravje živali in rastlin ter dobrobit živali.

• Kdo so zavezanci za izpolnjevanje zahtev navzkrižne skladnosti?

Zahteve iz navzkrižne skladnosti morajo upoštevati vsi kmetje, ki prejemajo plačila iz ukrepov skupne kmetijske politike. To so tisti, ki uveljavljajo neposredna plačila, shemo osnovnega plačila (zahtevke za izplačilo plačilnih pravic), shemo zelene komponente, plačilo za mlade kmete, proizvodno vezano podporo, plačilo za območja z naravnimi omejitvami, uveljavljajo plačila za ukrepe OMD, KOPOP, EK in DŽ, so prejemniki podpor za prestrukturiranje in preusmeritev vinogradov v obdobju treh let po prejemu podpore.

Vsi zavezanci morajo na celotnem kmetijskem gospodarstvu spoštovati in izpolnjevati pravila o navzkrižni skladnosti.

Uredba o navzkrižni skladnosti (Uradni list RS, št. 97/15, 18/16, 84/16, 5/18 in 81/18, 38/19) tako predpisuje za varovanje biotske raznovrstnosti naslednje zahteve in standarde - področje A: Okolje, podnebne spremembe, dobro kmetijsko stanje zemljišč, glavna zadeva: Biotska raznovrstnost, kjer je v letu 2019 prišlo do spremembe v zahtevah 29, 30 in 31 in so se s spremembo zakonodaje obveznosti izvajanja zahtev prenesle iz območij ohranjanja prostoživečih ptic na območje Republike Slovenije.

• Predpisana zahteva ravnanja - PZR 2: Ohranjanje prosto živečih ptic

ZAHTEVA NAVZKRIŽNE SKLADNOSTI 29 (travniške površine):

Za ohranjanje biotske pestrosti živalskih vrst je nujno potrebno ohranjanje življenjskega prostora posameznih živalskih vrst. Najpomembnejše je preprečevanje zaraščanja travniških površin in ohranjanje razmerja med trajnim travinjem, njivami in gozdom.

Za vse zavezance na območju Republike Slovenije iz 4. člena te uredbe, ki imajo v obdelavi (lasti ali zakupu) travniške površine, velja, da deleža teh površin ne smejo zmanjšati na račun površin v zaraščanju.

**ZAHTEVA 29: Travniške površine so vzdrževane vsaj enkrat letno, najpozneje do 15. oktobra tekočega leta.*

ZAHTEVA NAVZKRIŽNE SKLADNOSTI št. 30 (travniški sadovnjaki):

Za ohranjanje biotske pestrosti živalskih vrst je, poleg nujnosti ohranjanja življenjskega prostora posameznih živalskih, potrebno ohranjati tudi rastlinske vrste. Predvsem za mnoge vrste ptičev je pomembno ohranjanje vitalnosti ekstenzivnih sadovnjakov in preprečevanje zaraščanja teh površin. Za vse zavezance na območju Republike Slovenije iz 4. člena uredbe, ki imajo v obdelavi (lasti ali zakupu) travniške sadovnjake, velja, da deleža teh površin ne smejo zmanjšati na račun površin v zaraščanju. Na zatravljeni površini ekstenzivnih (travniških) sadovnjakov se vsaj enkrat na leto izvede košnja ali pašna raba zemljišč.

**ZAHTEVA 30: Zatravljene površine travniških visokodebelnih sadovnjakov so vzdrževane vsaj enkrat letno, najpozneje do 15. oktobra tekočega leta.*

ZAHTEVA NAVZKRIŽNE SKLADNOSTI št. 31 (mejice):

Mejice predstavljajo osnovni življenjski prostor in zatočišče za mnoge živalske vrste. Številne med njimi pomagajo zmanjševati število neželenih žuželk na okoliških kmetijskih površinah. Z ohranjanjem mejic ohranjamo življenjski prostor za te živalske vrste, z obrezovanjem in redčenjem pa preprečujemo pretirano razrast in zmanjševanje pretočnosti vodnih jarkov, če mejice rastejo ob njih.

Mejice je dovoljeno obrezovati v času, ko ptice ne gnezdiijo. To pomeni, da na območju Republike Slovenije obrezovanje in redčenje mejic nista dovoljena od obdobja olistanja mejice do 30. septembra (razen na Primorskem, kjer nista dovoljena od 15. marca do 30. septembra).

**ZAHTEVA 31: Izkrčitev z dovoljenjem in obrezovanje ter redčenje samo v dovoljenem času.*

Katarina KRESNIK,
specialistka za varstvo okolja

ANDRAGOŠKI ZAVOD MARIBOR-LJUDSKA UNIVERZA

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

AZ andragoški zavod
ustanovljen leta 2002

SVETOVALNO
SREDIŠČE
MARIBOR

ORGANIZIRANO
SAMOSTOJNO
UČENJE

Naše brezplačne izobraževalne in svetovalne dejavnosti

Svetovanje o možnostih izobraževanja in učenja na Andragoškem zavodu Maribor-LU poteka v obliki osebne obiska, telefonskega kontakta, informiranja preko elektronske pošte in tudi v obliki videokonference. Vsebina svetovanja se nanaša na možnosti zaključka izobraževanja, prekvalifikacije, pridobivanja novih znanj, testiranja znanja tujih jezikov ipd. Svetovanje je zaupno, strokovno in nepristransko. Projekt **svetovanja zaposlenim** sofinancirata RS in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

Projektna partnerja sta Ljudska univerza Slovenska Bistrica in Zavod Antona Martina Slomška iz Maribora.

Poleg svetovanja zaposlenim izvajamo v sklopu projekta Svetovalno središče Maribor tudi **izobraževalno svetovanje nezaposlenim**. Tudi ta dejavnost je financirana iz sredstev MIZŠ, zato so storitve za uporabnike brezplačne. Dodatne informacije o svetovanju zaposlenim in nezaposlenim lahko dobite na Andragoškem zavodu Maribor-LU, na mobilni telefonski številki: 041 / 372 273 ali preko elektronske pošte: svetovanje@azm-lu.si.

- **Središče za samostojno učenje**

V kolikor se želite samostojno učiti tujih jezikov, računalništva, slepega desetprstnega tipkanja, uporabe digitalnih naprav, slovenščine za tujce in drugih splošnih vsebin, vam v prostorih Andragoškega zavoda Maribor-LU nudimo tudi brezplačno samostojno učenje s pomočjo e-učnih gradiv. Za prvi obisk pokličite na telefonsko številko: 02 234 11 23 ali nam pišite na e-naslov: anita.brglez@azm-lu.si.

- **Brezplačno do osnovnošolske izobrazbe**

Program osnovne šole za odrasle je prilagojen tako, da lahko v enem šolskem letu zaključite dva razreda. Prijave zbiramo za zimski semester šolskega leta 2020/2021, sicer pa je vpis v program mogoč tudi med šolskim letom.

Aktivnosti se izvajajo v prostorih Andragoškega zavoda Maribor-Ljudske univerze, na Maistrovi ulici 5 v Mariboru.

Vabimo vas k ogledu spletne strani Andragoškega zavoda Maribor-LU: <http://www.azm-lu.si>.

Alenka SAGADIN MLINARIČ

STOPITE V
SONČNO
PRIHODNOST
Z NAMI!

Naloga ekipe
MOJA ELEKTRARNA
ni prodati sončne
elektrarne, ampak
vam pomagati
sprejeti dobro
odločitev.

☎️ ✉️

080 23 90

info@moja-elektrarna.si
www.moja-elektrarna.si

Moja elektrarna
by ENERTEC

LOKALNE MINI IN MAKSI ZANIMIVOSTI

Občinski praznik 2020

21. junija, na prvi poletni dan, občina Rače-Fram obeležuje svoj praznik. Letos smo ga praznovali enaindvajsetič in to v drugačnih razmerah, kot smo jih bili vajeni vsa pretekla leta. Čeprav so se v tistem času omejitveni ukrepi, ki so bili uvedeni na začetku pomladi (kmalu po razglasitvi epidemije oz. pandemije koronavirusne bolezni covid-19), že precej sprostiti in je bilo dovoljeno zbiranje do 500 ljudi, je bil občutek v kino dvorani, kjer je 19. 6. 2020 potekala osrednja prireditev (zaradi slabe vremenske napovedi slovesnega dogodka nismo izvedli na klasičnem prizorišču - grajskem dvorišču), vseeno drugačen, pa tudi tekst povezovalca programa (v tej vlogi se je znova odlično izkazal Matjaž Tomanič) in nagovor župana sta nas s svojo vsebinsko 'rdečo nitjo' večkrat spomnila, da je med nas prišlo nekaj novega, nepoznanega, neprijetnega, celo potencialno nevarnega. Kljub temu pa smo se strinjali z zaključkom, da je v danih razmerah ključno odgovorno ravnanje do sebe in drugih, ob tem pa pomembna tudi ohranitev optimizma in upanja, da nam bo skupaj uspelo premostiti novonastale zdravstvene okoliščine in težave, po katerih se bo (med drugim) v zgodovino zapisalo prestopno leto 'dvajsetdvajset'.

Da na ravni matične lokalne skupnosti dejansko hočemo, marsikaj znamo in posledično vsako leto znova veliko zmoremo in udeležimo, je župan Branko Ledineka utemeljil z omembo tekočih aktivnosti, novih pridobitev ter drugih pomembnejših uspehov Občine Rače-Fram v zadnjem obdobju, obenem pa prisotnim zaželel ohranitev zdravja ter vse dobro ob občinskem prazniku in bližajočem se dnevu državnosti, seveda pa tudi v nadaljnjem življenju.

Prireditve so v kulturnem delu popestrili kakovostni glasbeni izvajalci – dekliska vokalna skupina A cappella in Komorni zbor Škrjanček, ki delujejo v sklopu KUD Rače in pod umetniškim vodstvom Toneta Žuraja.

VS A cappella

KZ Škrjanček

Nagovor Branka Ledineka, župana Občine Rače-Fram

Kmalu zatem smo glasno zaploskali prejemnikom zlatih županovih petic (to simbolično nagrado si je letos po mnenju matičnih šol v naši občini zaslužilo kar 23 najboljših devetošolcev), šestim dobitnikom priznanj župana (namenjena so posameznikom za posebne dosežke in dolgo, požrtvovalno ter posebej uspešno delo na humanitarnem, društvenem, športnem ali kakšnem drugem za lokalno skupnost pomembnem področju) ter prejemniku najvišjega priznanja - spominske plakete.

Iz rok župana Občine Rače-Fram **Branka Ledineka** so **zlate petice** prejeli devetošolci: Ema Batagelj, Laura Kocman, Jakob Jereb, Naja Dobnik, Matevž Krepfl, Jan Stoilković, Julija Mešl, Maruša Gorkič, Teja Lesar, Mojca Ješovnik, Aljaž Krajnc, Klemen Modrijančič in Edvin Bečić iz OŠ Rače ter Nuša Ačko, Vito Gojkovič, Neli Lunežnik, Jakob Ogorevc, Julija Štehar, Maj Toplišek, Aleksandra Anastasova, Zala Grafenauer, Tinkara Praznik in Tonja Unuk iz OŠ Fram.

Spominski skupinski posnetek najboljših devetošolcev generacije 2019/20 - prejemnikov zlatih županovih petic

Vsem (sedaj že bivšim) devetošolcem čestitamo za dosežen uspeh in jim želimo veliko pridobljenih novih znanj na nadaljnji izobraževalni poti ter uresničitev poklicnih ciljev.

Priznanja župana so letos prejeli

- **Minka Golaušek** za dolgoletno zavzeto društveno delo (KO ZB za vrednote NOB Fram, RK Fram, KUD Fram);
- **Irma Kmetič** za povezovalno in predsedniško funkcijo v DU Rače;
- **Aleš Greif** za povezovalno in zavzeto delo v Turističnem društvu krajanov Planica;
- **Ročnodelski krožek Metuljček** za 20-letno ustvarjalno in obogatitveno dejavnost;
- **Komorni zbor Škrjanček** za 20-letno kakovostno delo na področju zborovskega petja in promocijo občine;
- **Danila Žuraj** za dolgoletno in nepogrešljivo podporno delo v KUD Rače.

Prejemniki priznanj župana v družbi slednjega

Najvišje občinsko priznanje – **spominsko plaketo Občine Rače-Fram** je prejel

- **Albert PESEK** za dolgoletno in uspešno delo v Rekreacijskem društvu Brezula (predlagatelj), Prosto-voljnem gasilskem društvu Podova, Lovskem društvu Rače in Civilni zaščiti.

Župan podeljuje najvišje občinsko priznanje – spominsko plaketo Občine Rače-Fram, ki jo je letos prejel Albert Pesek
Vse foto: Simona Antolič

Naj ob tem dodamo, da so prejemniki priznanj župana in prejemnik spominske plakete v dar dobili tudi slike, ki so nastale izpod čopiča Draga Kopšeta.

Fotografije letošnjih nagrajencev si lahko ogledate tudi na notranji hrbtni strani Novic.

OBČINA RAČE-FRAM

Bližnji obisk sove in skobca

• **Dan nam je polepšala sovica**

Pisal se je 21. maj 2020 in kolegu iz občinske uprave, Samu Rajšpu, se je že zelo mudilo na sestanek v zvezi z realizacijo enega od projektov na področju komunalnih dejavnosti.

A – glej ga, zlomka! Ko je prišel do avta, ga je na njem pričakala SOVA. Ne, ne - ne Slovenska obveščevalno-varnostna agencija, pač pa čisto prava, prestrašena, puhasta, krempljasta in rumenooka živalca, ki je kmalu pritegnila še druge radovedne poglede in bila deležna simpatij, hkrati pa tudi spodbude, naj odleti, se umakne.

Ko je postalo očitno, da ne bo mogoče poenotiti naših interesov ter njenih zmožnosti, smo brž staknili glave in ugotovili, da bo nenavadno obiskovalko grajskega dvorišča najbolje začasno odnesti nekam na varno. Rečeno – storjeno. Za nadaljnje strokovno ukrepanje smo poklicali Milana Vogrina iz Društva za proučevanje ptic in narave, ki je tudi zasebni ornitolog in raziskovalec, s katerim že vrsto let dobro sodelujemo.

Zgodba srečanja s sovico se je torej končala srečno za vse. Prijeten občutek!

• **Mlad skobec v začasnem skrbništvu**

V uredništvo Novic smo prejeli zanimiv zapis **Jolande Želj Erhard** iz Ješence, ki v originalu obsega skoraj dve tipkani strani in s pomočjo katerega smo se podrobno seznanili o tem, kako sta julija letos z možem nenadejano postala začasna skrbnika mlademu skobcu oz. njegovi družinici. K zapisu, ki je prispel na dandanes le še redko uporabljan način (v kuverti, z navadno pošto), je

bila priložena še svojstvena posebnost – peresce, ki ga je izgubil pernati varovanec Tičko, kakor je avtorica zapisa poimenovala majhno ujedo z dolgim repom in zaokroženimi perutmi, ki sta ji z možem rešila življenje.

Ker razpoložljivi (omejen) prostor v glasilu ne dopušča objave celotne vsebine, lahko z vami delimo le kratek opis dogajanja in epilog zgodbe.

Torej... Kot je za poletje običaj, so nebo živahno preletavali ptiči. Nad Ješenco so, kot smo izvedeli, letali tudi skobci. Iz hiše s številko 22 je bilo prav lepo videti njihovi gnezdi na bližnji smreki in boru, kjer je bilo (predvsem zjutraj in zvečer) glasno in živahno, saj so starši sprva še nebogljnim mladičem prinašali hrano. Ko se je nov rod začel učiti pomembne veščine – letenja, sta se živahnost in glasnost še okrepili, žal pa nekega dne tudi brez nesreče ni šlo: eden izmed mladičkov je namreč padel na travnik in si poškodoval perut, zaradi česar ni mogel več leteti, ampak je le šepajoče priskakljal do hiše. In to očitno do prave – take s človekoma, ki sta, glede na situacijo, nemudoma poiskala koristne strokovne informacije ter se z vso vnemo in resnostjo zavzela za 'ptičjega invalida'. Dodelila sta mu začasno prebivališče (sprva kletko, nato očiščen prazen kurnik, po nekaj dneh pa mu je bila na voljo že garaža), poskrbela za zanj primerno hrano (večinoma sta mu dostavljala miške, ki sta jih lovila in odmetavala skobčeva starša, ki sta menda iz gnezda pozorno bdela ne le nad potekom reševalne akcije, temveč tudi nad okrevanjem njenega podmladka) in ga, skratka, imela tako rekoč nenehno na očeh.

Skobec (simbolični posnetek; vir: internet)

Rezultati človeške skrbi za ptico, ki je bila po padcu videti precej uboga in prestrašena, so bili iz dneva v dan

obetavnejši, kar se je odražalo tako v krepitvi skobčeve fizične vitalnosti kot tudi njegove živahnosti. Šesti dan pa se je zgodilo tisto, kar je poplačalo ves vložen trud: Tiček je nenadoma razprl svoja dolga, čudovita krila, ki jih skobcem gotovo zavida mnogo ptičjih vrst, se prepustil svoji naravni vlogi in elegantno poletel v zrak, do prve drevesne krošnje, nato pa dalje, po svoje. Zvečer se je vrnil k ostalim članom, v skupno gnezdo, njegova rešitelja pa sta se (kar sta razumela in doživela kot svojstveno zahvalo) na domačem dvorišču razveselila nizkega preleta celotne skobčeve družine nad njenima glavama.

S. A.

Framčan Dejan Petrovič med izbranci Matjaža Keka

V predhodni številki Novic smo nekaj več časopisnega prostora z veseljem namenili tudi zgodbi domačina, 22-letnega Framčana Dejana Petroviča, ki je bil že kot kratkohlačnik opažen med vrstniki, ki so se neutrudno podili za žogo in potili po nogometnem igrišču NK Rače.

Fant je rasel, z njim pa se je večala tudi strast do najpomembnejše postranske stvari na svetu - nogometa, kjer je usvajal nove in nove veščine. Da je 'zagrizen' in iz 'pravega testa', nikoli ni bilo nikakršnega dvoma. Prav tako ne, da je na nogometnih zelenicah tiste vrste talent, ki lahko z veliko zavzetih treningov in s kančkom sreče v športnem svetu v perspektivi doseže še veliko.

Dejanovo novo in pomembno poglavje se je začelo, ko je oblekel dres NK Aluminij iz Kidričevega, v katerem je ponosno in odlično igral vrsto let, vse do letošnjega odmevnega prestopa k avstrijskemu prvoligašu, NK Rapid Dunaj (prav tedaj smo se pogovarjali z njim).

Pred kratkim pa ga je doletela nova pomembna ponudba, ki med drugim predstavlja tudi veliko čast – Matjaž Kek, aktualni selektor državne nogometne reprezentance, je namreč Dejana Petroviča povabil v slovensko izbrano nogometno vrsto, kjer bo naš občan v začetni novi sezoni 2020/21 igral na mestu zveznega igralca.

Dejanu čestitamo, vsem trenerjevim izbrancem, ki bodo letos na nogometnih zelenicah v novih dresih branili barve Slovenije, pa želimo čim več uspešnih nastopov in zmag!

Dejan Petrovič v novem dresu državne nogometne reprezentance

S. A.

Pričetek šolskega leta 2020/21

Na kaj najprej pomislite, ko slišite besedo september? Če sklepam po sebi, je to šola, začetek novega šolskega leta in vse, kar je s tem povezano.

Kakorkoli: z devetim mesecem v letu, s torkom, 1. 9. 2020, se je torej pričelo novo šolsko leto 2020/21. Po poletju je tako napočil čas meteorološke jeseni, obenem pa čas, ko se tudi mlajšim rodovom ob jutrih znova oglašča nadležna budilka (no, v sodobnem času so slednje nadomestili mobilni ali pa so vlogi budilke prevzeli kar starši).

Za osnovno- in srednješolce so se tako zaključile več kot dvomesečne poletne počitnice (po šolskem letu 2019/20, ki je bilo 'izvenserijsko' zaradi pandemije koronavirusa in posledičnega zaprtja šol že za dobršen del pomladi). Nekateri otroci in najstniki so se menda pričeli že pošteno dolgočasiti ter pogrešati sošolke in sošolce, spet drugi bi želeli, da bi brezskrbnost še dolgo trajala oz. se po možnosti sploh nikoli ne končala, saj ni skrivnost, da šola ne prinaša le novih znanj ter (vsaj med odmori) zabavnih dogodivščin in spominov, ampak prej ko slej prinese tudi obveznosti, ki nujno terjajo vsaj nekaj časa in napora. In to ne glede na to, če bodo v perspektivi šole delovale 'normalno' (s polno prisotnostjo učencev v šolah) ali prilagojeno kakšnemu izmed že v preteklem šolskem letu uvedenih ali morebitnih novih ukrepov v zvezi z virusnim nepridipravom.

V naši občini imamo dva vzgojno izobraževalna in varstvena zavoda – OŠ Rače in OŠ Fram. Šola v Račah v novem šolskem letu vključuje 373 otrok in mladostnikov od 1. – 9. razreda, v Framu pa jim 'dihajo za ovratnik' s 355 (skupno v obeh zavodih 728, lani 684) bolj ali manj zvedavimi učenci in učenkami. Večina med njimi je 'učilne zidane' že navajena, 106 malčkov (od tega 49 v Račah in 57 v Framu) pa jo je obiskala prvič – vsaj uradno oz. 'čisto zares'. Za te po večini 6-letne malčice in malčke, ki jim pravimo prvošolke in prvošolci, je to bil brez dvoma prav poseben, vznemirljiv, zgodovinski dogodek, pomena katerega se otroške majhne in navihane glavice sedaj še ne morejo docela zavedati.

Da bi bil prvi šolski dan tako za najmlajše učence kot njihove starše kar se da prijeten in nepozaben, se vsakič znova zgledno potrudijo tudi v obeh naših osnovnih šolah. Tudi letos so sledili tej lepi in prijazni tradiciji (manjkali nista niti igrici za najmlajše), čeprav je dejstvo, da nova dejstva in priporočila na področju varovanja zdravja ljudi vodstvom šol in vsem tam zaposlenim nalagajo nekoliko drugačne prioritete in dodatne obveznosti, med ljudmi pa na splošno ne more (in tudi ne sme) biti tolikšne bližine in sproščenosti kot nekoč ...

OŠ Rače v šolskem letu 2020/21 deluje z dvema oddelkoma prvošolcev.

1. a razred obiskuje 25 otrok, od tega 13 deklic in 12 dečkov. Njihova učiteljica je Anja Lešič, druga strokovna delavka pa Sabina Hovnik.

1. b razred obiskuje 24 otrok, od tega 13 deklic in 11 dečkov. Njihova učiteljica je Barbara Rozman, druga strokovna delavka pa Janja Milošič.

Zgoraj:
sprejem v
športni dvorani
OŠ Rače,
1. 9. 2020

1. a in 1. b
v razredih

Foto:
Rudolf Matjaž

OŠ Fram v šolskem letu 2020/21 deluje s tremi oddelki prvošolcev.

1. a razred obiskuje 20 otrok, od tega 10 deklic in 10 dečkov. Njihova učiteljica je Smiljanka Šimundža, druga strokovna delavka pa Mojca Lešnik.

1. b razred obiskuje 19 otrok, od tega 10 deklic in 9 dečkov. Njihova učiteljica je Anja Lipuš, druga strokovna delavka pa Maja Radinovič.

1. c razred obiskuje 18 otrok, od tega 9 deklic in 9 dečkov. Njihova učiteljica je Maja Stavbar, druga strokovna delavka pa Maja Radinovič.

Zbrani na šolskem dvorišču pred OŠ Fram - spominski skupinski posnetek letošnje rekordne generacije prvošolcev, njihovih staršev in učiteljic

Pred igro v šolski telovadnici OŠ Fram; začetek šolskega leta 2020/21, 1. 9. 2020

In, kot so poudarili vsi, ki so s prijaznimi mislimi pozdravili in nagovorili prvošolce in njihove starše (v OŠ Fram Jasna Belas - pomočnica ravnateljca, v OŠ Rače Rolando Lašič - ravnatelj, na obeh lokacijah pa Branko Ledinek - župan Občine Rače-Fram): naj bo novo šolsko leto lepo, uspešno in predvsem zdravo!

Torej, dragi prvošolčki: naj bo vaše prvo šolsko leto 2020/21 polno radovednosti, vedoželjnosti, naj natrosi čim več koristnega znanja za življenje ter poskrbi za čim lepše spomine.

Simona ANTOLIČ

Tudi v Račah imamo klopotce

Občina Rače-Fram je, nekoliko hudomušno in poenostavljeno povedano, skupnost Polancev (prebivalcev nižinske KS Rače) in Pohorcev (pretežni del KS Fram). Čeprav je bilo včasih slišati, da naj prvi in drugi zaradi marsičesa 'ne bi šli skupaj', imamo občutek, da so se te (domnevne ali resnične) razlike med nami, odkar smo samostojna občina in si prizadevamo za čim bolj skladen razvoj vseh naselij, vendarle precej omilile, posledično pa umirile tudi ločitvene strasti izpred nekaj let. Edino pravilno, saj je povsod lepo, v slogi pa je tudi prijetneje živeti.

Znano je, da sta na obronkih Pohorja večinoma zelo ugodna lega in klima za gojenje vinske trte, zato tam ne manjka vinogradov ter njihovih čuvajev – klopotcev. Za razliko od KS Fram pa je klopotce v KS Rače precej težje najti, a **Franc Močnik** iz Gortanove ulice v Račah je v naše uredništvo poslal nekaj dokazov, da obstajajo tudi izjeme.

Vsem vinogradnikom v naši lokalni skupnosti želimo bogato vinsko letino!

S. A.

Iščete ustvarjalne navdihe za jesenske dni?

Že od nekdaj sem trdno prepričana, da se v prav vsakem človeku skriva nek dar, potencial, dragulj, ki lahko, če ga odkriješ, neguješ in razvijaš, doseže visok sijaj. Pri tem med pomembne darove štejem vse, kar je mogoče zaobjeti pod širok pojem, ki se mu reče kreativnost, ustvarjalnost, morda celo umetnost. Gre za nekaj, pomena česar nekateri še niso odkrili, drugim pa predstavlja znaten vir zagona, užitka, pričakovanja, svobode in notranjega zadovoljstva.

Čeprav obstaja cela paleta ustvarjalnih dejavnosti in ne gre nobene postavljati pred ostale, sem v tem času, ko si narava počasi nadeva barve odcvetanja in ovnevanja, za ponujen izziv izbrala izdelavo venčkov iz poleti požete sivke (hvala njenim lastnikom na Krasu!) in razpoložljivega suhega cvetja.

Želim vas spodbuditi, da zanetite kreativno žilico tudi v sebi, udejanjite lastne zamisli in svoj dom polepšate s kakšnim unikatnim izdelkom, nastalim izpod vaših rok. Verjemite, v veliko veselje vam bo!

S. A.

*Ni večnih oblakov. Večno je le sonce, ki se včasih skriva za njimi.
Naj letošnjo jesen blagodejno greje.*

SPOZNAVAMO DELO DRUŠTEV

NOGOMETNI KLUB FRAM

55 otrok v naši nogometni šoli

V okviru Nogometnega kluba Fram deluje nogometna šola, ki trenutno šteje 55 otrok in se iz leta v leto širi. Otroci so razdeljeni v štiri selekcije (U7, U9, U11, U13), za katere skrbi šest trenerjev. Glede na trende večanja števila otrok v našem klubu pričakujemo, da bomo v roku enega do dveh let imeli že šest različnih selekcij, kasneje pa bomo slednje postopoma dopolnjevali in širili.

V NK Fram smo prepričani, da je nogometna šola Fram temelj, na katerem mora klub graditi. Vzgajati domače igralce s ciljem, da bodo ti otroci nekoč gonilna sila članskega nogometa. Stremimo pa tudi k temu in zelo bomo veseli, če bo kateremu uspel preboj v profesionalni rang tekmovanja. Zato se v klubu trudimo, da bi otrokom ponudili največ, kar se da - strokovni kader, odlične pogoje za delo in okolje, v katerem se mladi upi dobro počutijo in k nam radi zahajajo. Tako ob ustaljenih treningih in tekmah organiziramo tudi številne dodatne aktivnosti, kot so na primer tabori, ki so se lansko leto odvijali kar dvakrat - ob začetku in koncu počitnic, zdaj pa že tradicionalno vsako leto pred začetkom spomladanskega dela prvenstva organiziramo štiridnevne priprave.

Tudi letos smo se v začetku marca z avtobusom odpravili v Olimje. Priprav se je udeležilo 40 otrok iz selekcij U9, U11 in U13. Nastanjeni smo bili v apartmajskih hiškah v naselju Lipa. Odlične pogoje za trening smo imeli na voljo na zunanjem igrišču in v telovadnici, kjer se igrajo tekme prve futsal lige. Številni poligoni in tenis igrišča v bližini so nam omogočili dodatno širino v naboru treningov. Za našo energijo in dobro počutje so z odlično hrano poskrbeli v hotelu Breza. Cilj priprav je vedno v osnovi nabiranje kondicije, seveda pa je zelo pomembno medsebojno druženje in ustvarjanje dobrega ekipnega duha. Ob resnih treningih so bile na seznamu tudi razne zabavne aktivnosti - kopanje, družabne igre, obisk kina 4D, namizni tenis in številne druge aktivnosti, zaradi katerih so priprave minile kot bi mignil.

Seveda se že veselimo novih izzivov.

Uroš KRLEJ

DRUŠTVO UPOKOJENCEV RAČE

Visoka jubileja in kolesarski trim

• 100 let Marije Žagavec

V nedeljo, 22. marca 2020, je v Mariboru visok življenjski jubilej – nič manj kot okroglih 100 let! – praznovala Marija Žagavec, članica našega društva, ki se je vanj včlanila davnega leta 1972.

Ker zaradi izrednih razmer (covid-19) dobršen del letošnje pomladi osebna druženja med člani različnih družin niso bila dovoljena, tudi mi nismo imeli nobene možnosti, da bi slavljenko obiskali in ji zaželeli vse najboljše tedaj, ko se je srečala s stotico.

Ko so se razmere vendarle pričele počasi umirjati, smo v društvu hitro izkoristili priložnost in našo dolgoletno članico obiskali na njenem domu.

30. maja 2020 sva torej s poverjenico Majdo Bezjak obiskali slavljenko, ji v imenu društva čestitali in ji zaželeli vse dobro, predvsem pa veliko zdravja in še obilico veselih dni. V družbi svojih najdražjih nas je sprejela nasmejana, vedrih misli in prijaznih pozdravov, razveselila pa se je tudi šopka in majhne darilne pozornosti. Stekel je pogovor, obudili so se spomini, kar vreli in vreli so na plan, kljub temu pa je ostalo še veliko neizrečenega.

Marija se je v Rače priselila iz Haloz že pred 60 leti. Z družino (možem Avgustom in tremi otroki) je prebivala v gradu Rače. Ovdovela je pri 62-ih letih starosti. Vse do upokojitve je službovala v podjetju MTT Maribor. Preživela je marsikaj hudega, priznava pa, da tudi dobrega ni bilo malo. Povedala je, da je bila v Račah srečna, saj je tam spoznala veliko dobrih ljudi in imela svoj vrtiček, na katerem je našla mir in zadovoljstvo. Omenila je tudi svoje tri vnuke, vnukinjo in pet pravnukov, na katere je zelo ponosna in vesela njihovih obiskov. Zadnjih dvajset let jesen življenja preživlja pri hčerki Majdi Bošnjak v Mariboru. Vitalna 100-letnica si čas krajša z gledanjem televizije - najraje s spremljanjem poročil in nogometnih tekem. Je velika oboževalka in navijačica NK Maribora, ob čemer pripomni, da zadnje čase malo manj, ker njihova igra ni več tako dobra kot nekoč. Na življenje okrog sebe gleda pozitivno, izžareva veliko dobre volje in zdravega humorja, kar je nedvomno tudi ključ do visoke starosti. Deležna je velike pozornosti, ki ji jo nudi hčerka Majda.

*Na posnetku: Marija Žagavec s hčerkama
- levo Majda Bošnjak, desno Brigita Kurnik*

Ob slovesu sva ji zaželeli še veliko zdravih dni, dobre volje in prijetnih druženj z njenimi najdražjimi.

• Kolesarski trim

Kolesarji DU Rače smo se zelo razveselili trenutka, ko so bile odpravljene korona omejitve za športne dejavnosti. Po dolgotrajnem počitku, ki ga brez navedene višje sile seveda ne bi bilo, smo se v soboto, 23. maja 2020, odpeljali na prvi letošnji kolesarski trim po Račah. Čeprav nas je bilo tedaj samo osem, je bilo kljub temu lepo.

Pot je potekala po delu Rač (med ribniki v krajinskem parku), Podove in Brezule in se končala v našem društvenem domu, kjer smo se v predpisani razdalji 1,5 m posedli, se odžejali in poklepetali. Sezona kolesarjenja se je tako pričela in se nadaljuje vsako soboto, z njo pa bomo zaključili pozno jeseni.

Želimo si predvsem zdravja, dobre volje nam ne manjka, nadejamo pa se tudi lepega vremena. Pridružite se nam pri uresničevanju slogana 'Vsi na kolo za zdravo telo!', ne bo vam žal!

Vsi v društvu upamo, da se omejitve druženja ne vrnejo in da bomo lahko izvedli planirane aktivnosti za leto 2020 (zbor članov, izleti, razne prireditve) in se veselimo ponovnega snidenja z vami. Ostanite zdravi!

• 90 let Antona Stonjška

Naš slavljenec Anton Stonjšek je 12. junija 2020 praznoval 90. rojstni dan. Ob njegovem jubileju sva ga obiskali poverjenica Marta Salaj in avtorica tega prispevka, ki sva ga v imenu društva lepo pozdravili, zaželeli vse najboljše in mu izročili skromno darilo.

Imenovan je član našega društva že od 1. 1. 1994. Rodil se je v Račah na kmetiji, kjer prebiva še danes. Odraščal je kot edinec, sedaj pa mu družbo dela žena Jožica, s katero sta poročena že 57 let. Rodila sta se jima hčerka in sin, imata pa tudi dva vnuka in vnukinjo.

Anton Stonjšek je pri svojih devetih življenjskih križih še v dobri telesni kondiciji, še vedno vozi avto in tudi spomin mu optimalno deluje. Morda k temu pripomore tudi dejstvo, da kljub visoki starosti z ženo še vse postorita sama. Čas si krajša z branjem časopisov, gledanjem televizije in manjšimi opravili okrog hiše.

Ob slovesu sva prijetnemu sogovorniku zaželeli še veliko zdravih in zadovoljnih let v krogu njegovih najdražjih.

*Irma KMETIČ,
predsednica*

DRUŠTVO UPOKOJENCEV FRAM

Jubilantke Društva upokojencev Fram 2020

Kljub temu, da je bila v preteklih mesecih na pohodu epidemija koronavirusa, so naši poverjeniki našli priliko, da (s pomočjo njihovih svojcev) obeležimo jubileje naših starejših članov.

Čas, v katerem živimo, nam vse bolj narekuje, da nam le medsebojno razumevanje, spoštovanje in strpnost zagotavljajo prijazno življenje. Pa tudi občutek, da je nekdo vesel, da si, da obstajaš, in da (po možnosti brez omembe vrednih zdravstvenih težav) dočakaš visoko starost.

V mesecu marcu je praznovala 80. rojstni dan **Karolina Štolar**, ki je zdrava in čila, še vse postori sama in se tudi rada udeleži naših izletov.

Aprila so praznovale tri naše članice in sicer:

Angelca Ogrinc - Fojt, oskrbovanka doma upokojencev na Tezdem, je praznovala 80. rojstni dan. Je zdrava in čila, rada poje in pleše ter se udeležuje vseh aktivnosti v domu.

Angela Plečko je dopolnila častitljivih 93 let življenja. Je prava korenina, opravlja še vsa gospodinjska opravila, pa tudi na vrtu jo vidimo.

Marija Gjerkeš je aprila praznovala 90. rojstni dan. Gre za upokojeno učiteljico framske osnovne šole, kjer je z ljubeznijo in veseljem vzgajala in poučevala 35 generacij otrok.

Maja je praznovala visok jubilej, 96. rojstni dan, naša članica **Jelisaveta Romih**, ki je oskrbovanka Doma Danice Vogrinec Maribor. Je zdrava, z zanimanjem bere in gleda televizijo, pa tudi raznih prireditev se rada udeležuje.

Karolina Štolar

Angelca Ogrinc - Fojt

Angela Plečko

Jelisaveta Romih

Marija Gjerkeš

90 let učiteljice Marije Gjerkeš

Marija Gjerkeš se rodila 7. 4. 1930. Bila je v ponos staršem in petim bratom.

Po lepem otroštvu v majhni vasici v Pomurju jo je želja po poučevanju otrok odpeljala v takratno šolo za učitelje. V začetku njenega službovanja je spoznala svojega življenjskega sopotnika. Skupaj ju je pot pripeljala v Fram, kjer se je Marija zaposlila kot učiteljica 4. razreda. Z ljubeznijo in veseljem je polčetrto desetletje vzgajala in poučevala mladi rod.

V zakonu se je razveselila rojstva sina in hčerke. Zaradi prehitre smrti moža je vso skrb za otroka prevzela na svoja ramena in jima zgradila topel dom.

Bila je tesno povezana s krajem in krajani ter mnogim med njimi tudi priskočila na pomoč pri različnih opravilih ali z nasveti.

Po upokojitvi je svoj čas posvetila vnuku in vnukinjam.

Njen hobi je bilo vrtnarjenje, gobarstvo in dolgi sprehodi po bližnjih gozdovih in travnikih, kjer je srečevala ljudi, s katerimi je rada poklepetala in z njimi delila življenjske izkušnje.

Sedaj ji največje veselje predstavljajo štirje pravnuki, ki ji najhitreje pričarajo nasmeh na obraz.

Želimo ji, da še dolgo uživa v krogu svojih najdražjih.

Vse naše jubilatke so zelo vesele vsakega obiska.

Želimo jim vse dobro, trdnega zdravja in obilico veselja v krogu svojih najdražjih in ob vsem, kar jih veseli in jim polepša jesen življenja.

*Romana FIŠER,
predsednica*

KRAJEVNA ORGANIZACIJA RDEČEGA KRIŽA RAČE

Krvodajalstvo je življenjskega pomena

Ko nastaja ta zapis (junija 2020), je za nami prva krvodajalska akcija v letu 2020. Bila je posebna v vseh pogledih, saj so tudi časi, odkar po svetu straši virus covid-19, posebni in drugačni.

Naši krvodajalci so bili vabljeni s sporočili iz RK Maribor in po prijavi so dobili obvestilo o času odvzema, da se pred vrata ni sočasno nagnetlo preveč ljudi.

Urediti smo morali tudi nove prostore za odvzem in zaradi tega se zahvaljujem gasilcem PGD Rače, ki so se takoj odzvali in svojo dragoceno pomoč ponudili tudi za naprej. Hvala!

Krvodajalska akcija je v celoti uspela. Veliko vas je bilo. Mnogi, ki so ali bodo potrebovali kri, so vam ali vam bodo v mislih hvaležni, saj vemo, za kako neprecenljivo tekočino gre. Iskrena hvala vsem!

Tiste, ki na odvzem niso bili vabljeni, čeprav so se akcije morda prav tako želeli udeležiti, obveščamo, da so bili izpuščeni zaradi tega, ker so presegli dovoljeno starost za udeležbo ali pa so bili izgubljeni med podatki. Opravičujemo se za nevspečnosti, ki se pri vseh, ki delamo, kdaj pa kdaj zgodijo, čeprav si tega nihče ne želi in se tudi mi trudimo vse opravljati po najboljših močeh.

Vse kaže, da bo tudi naslednja akcija (v novembru) potekala podobno; torej, če bomo z vabili koga izpustili, lahko kljub temu pride, zaradi tega ne bo nihče odslovljen.

Povabljeni že vnaprej!

*Zlatka NAPAST,
predsednica*

KO ZB za vrednote NOB Fram

Spominska slovesnost pri grobu talcev v Gaju

Vsako leto se spomnimo tragičnega dogodka v Gaju, ko je 16. junija 1944 na krut način izgubilo življenje petindvajset domoljubov, ki so ljubili domovino in verjeli v boljši jutri.

Vsa leta spomin na talce obudimo v velikem številu in ga ohranjamo v krogu svojcev in prijateljev, nato pa druženje zaključimo s skupnim kosilom.

V okviru občinskega praznika občine Rače-Fram je letošnja spominska svečanost pri grobu talcev v Gaju potekala v nedeljo, 21. junija 2020. K spomeniku smo položili venec in cvetje, prižgali smo sveče.

Slovesnosti so se pridružili lovci Lovske družine Fram in praporščaki, ki so zastopali društva v naši občini, predstavniki Območnega združenja ZB za vrednote NOB Maribor in KO ZB za vrednote NOB Radeče. Svečanost je bila obeležena kar z devetimi prapori.

Po odpeti himni se je član Izvršilnega odbora KO ZB za vrednote NOB Fram, Zdravko Grafenauer, v slavnostnem govoru poklonil spominu na žrtve.

Ob spomeniku je govoril član ZB Fram Zdravko Grafenauer

Lep kulturni program sta z učenkami in učenci OŠ Fram oblikovali mentorici Dora Ožvald in Smiljanka Šimundža.

Z recitacijami in glasbo so počastili spomin na talce učenci Osnovne šole Fram

Z ubranim petjem sta program obogatila mešani in moški pevski zbor KUD dr. Pavel Turner Fram.

Na proslavi redno poje Me PZ pod vodstvom Dore Ožvald
Vse foto: Slavko Osebik

V imenu Krajevnege odbora ZB za vrednote NOB Radeče je udeležence pozdravil njihov podpredsednik Brane Zorec in spomnil na vzajemno povezanost obeh organizacij, saj je bilo v Gaju ustreljenih kar osem njihovih domoljubov.

Ob zaključku slovesnosti sem se zahvalila nastopajočim in vsem udeležencem, ki so se kljub razmeram, ko je bilo potrebno upoštevati korona ukrepe, spominske slovesnosti udeležili v tako velikem številu. Zahvala pa je bila namenjena tudi Občini Rače Fram in njenemu županu Branku Ledineku za pomoč pri izvedbi slovesnosti.

Zdenka ČRETNIK,
predsednica

Jeseni u pozdrav!

KULTURNO DRUŠTVO RAČE

Abonmajski koncerti KUD Rače

• 2. abonmajski koncert Grad Rače: Glasba in poezija ter Pričevanja

V času, ko pri nas in po svetu spreminja in omejuje tok življenja bolezen covid-19, je kulturna dejavnost KUD Rače potekala pod spremenjenimi pogoji, vendar dela ni ustavila. Kot vsi udeleženci v kulturi smo se tudi mi prilagajali in v nastalih razmerah iskali možne rešitve.

2. abonmajski koncert, ki je bil izveden 14. junija 2020 v Beli dvorani gradu v Račah, je bil nekaj posebnega – šlo je namreč za pesniško glasbeni obred, s katerim sta nas navdušila pesnik z mednarodnim pedigreejem Aleš Šteger ter akordeonist in virtuoz Jure Tori.

Aleš Šteger nas je kot širše znan pesnik in prevajalec, ob odlični glasbi Jureta Torija, popeljal v vzgibe in vprašanja sodobnih človeških travm, stanja naše zavesti in podzavesti, k vprašanju prednikom ob sedanjih norostih vsakdanje hitrice, k samozadostnosti in površnosti.

2. abonmajski koncert/2020

Umetnika sta vsak na svoj prepričljiv način navdušujoče predstavila svoja videnja prej opisanih stanj in občutij. S takšnimi koncerti sta - kot našo - očarala občinstvo že drugod po Sloveniji, pa tudi zunaj nje - v Berlinu, Šanghaju, Parizu, Salzburgu ipd.

Aleš Šteger je ob spremljavi harmonikarja Jureta Torija prebiral pesmi iz pesniške zbirke Pričevanja. Ob prepletu poezije in glasbe smo preživeli lep nedeljski večer, ki se je zaključil v promocijsko degustacijskem prostoru gradu Rače, kjer smo pokušali vina zakoncev Štemberger s Krasa (sponzor pogostitve: Vito Žuraj).

Obe foto: Eva Mustafa

• 3. abonmajski koncert: Libertrio navdušil

Matjaž Porovne - violina, Katja Porovne Silič - kitara in Petar Brčarevič - kontrabas sestavljajo glasbeni trio, ki je navzoče poslušalce navdušil na letošnjem 3. abonmajskem koncertu.

Foto: Tone Berglez

Redka in neobičajna zasedba glasbil z odličnimi glasbeniki je zvenela vabljivo in na trenutke osupljivo sugestivno, kadar so glasbila soustvarjala zvok v svojih najbolj izvirnih možnostih. Pričujoči ansambel je ena od mnogih težnj glasbenikov, da v iskanju novih zvokov združujejo zelo različna glasbila v neko novo zasedbo. Če to daje umetniške rezultate, postane takšna skupina predmet interesa skladateljev za originalna dela. Takšne zasedbe zaradi pomanjkanja originalne literature igrajo priredbe različnih skladb, dokler si ne pridobijo originalnih, kakor je v primeru Libertria. Prav slednji je nadvse uspešen primer takšnih iskanj, za katerega pišejo tuji skladatelji. Izbrušeni in mednarodno priznani glasbeniki so tako navdušili občinstvo, da so bili zaigrani še trije dodatki.

• Napovedujemo 4. in 5. abonmajski koncert

Skupaj z Občino Rače-Fram vas vabimo na naslednja koncerta v sklopu abonmaja Grad Rače 2020.

4. koncert bo v nedeljo, 20. septembra 2020, ob 18. uri v cerkvi Sv. Ane v Framu.

Nastopil bo Dekliški pevski zbor Glasbene šole Koper z zanimivim in pestrim sporedom skladb slovenske in svetovne zborovske literature.

5. abonmajski koncert bo v nedeljo, 11. oktobra 2020, ob 18. uri v Beli dvorani gradu Rače.

Nastopil bo Trio Essere v sestavi Sandra Čepin – klavir, Anja Bajc – klarinet in Zala Tirš – flavta. Spored: Martinu, Faure, Hačaturjan, Piazzolla, Corea in Woyke.

Prijazno vabljeni!

Tone ŽURAJ,
predsednik KUD Rače

Gledališki kofček

V življenje se kdaj pa kdaj vsilijo trenutki, ko se ustavimo, ker se moramo. Tokrat nas je k mirovanju prisilil koronavirus. A kljub vsemu to ni bil zapravljen čas, temveč priložnost za globlji razmislek.

Domiselno protikoronsko zaščiteni gledališčniki

Dragi zvesti obiskovalci naših gledaliških predstav, spremljevalci našega gledališkega dogajanja, uspešno in pravočasno smo zaključili gledališko sezono 2019/20, načrtovane predstave naše zadnje komedije, Dan norosti, pa smo na žalost morali odpovedati, saj so se zaradi epidemije po vsej državi zaprla vrata kulture.

Verjemite pa, da nismo ždeli križem rok. Vsak dan se je naša klepetalnica polnila z našimi pogovori in domislicami, ki se kot celota berejo kot zabaven besedni pingpong. Kdo ve, morda bo iz teh zapisov nekoč nastala naša nova komedija?! Pustimo in pustite se presenetiti!

Ste morda gledali junijsko dokumentarno oddajo Gremo na lepše na SLO1?

Bravo, von Tattenbach in grofica Zrinjska; zdelo se je, kot da bi v avtentičnem ambientu grajski duh resnično oživil oba zgodovinska lika. In oseba sedanosti, vedno prijetno radovedna in simpatična Mojca Mavec, se je še enkrat več odlično odrezala v svoji televizijski vlogi.

Zgodovinski dogodki v gradu Rače, gledališčniki v imenitnih kostumih in sedanost na skupnem imenovalcu; oddaja Gremo na lepše, SLO1

Borut Batagelj in Barbara Arcet sta se torej tudi med korono spet silila v ospredje (seveda, zakaj pa so igralci?) oziroma bolje rečeno - reševala sta dobro ime gledališke skupine. In ponovno povzročila plaz opazk v naši klepetalnici, recimo:

»A ni nekdo rekel, da bo malo več romantike, ne pa samo sprehajanje in kazanje oblek?«

»Cenzura! Lepa pa sta bila, res, predvsem pa so bile top obleke!«

»Tale Tattenbach je bil tako zaljubljen, da je čisto izgubil glavo - dobesedno. Edino grofici ni nihče do besede pustil.«

Podarjajmo si ljubezen, zavedajoč se svoje minljivosti. Ne postanimo topovska hrana za ego nekoga, imejmo se radi, delimo pozitivno energijo, gremo naprej in po poletnem oddihu čim prej zapišimo pokoronsko zgodbo z novimi predstavami in igralskim zagonom. Vaše zaupanje nam daje moč in elan!

Melita LAŠIČ,
vodja gledališke skupine

Literarni klub

• Srečanje in pogovor ljubiteljev knjige pod arkadami gradu v Račah

Ob številnih vprašanjih, omejitvenih ukrepah in navodilih, ki jih je prinesel čas epidemije zaradi širjenja koronavirusa, smo v našem klubu iskali možnost, kako se vendarle ponovno srečati.

V petek, **5. junija 2020**, smo se zbrali pod grajskimi arkadami. Živahen pogovor je tekel o **Jančarjevih zgodbah**, ki so jih brali igralci Drame SNG Maribor in so dostopne na You-tube kanalu.

Na TV Slovenija je bil pred kratkim predvajan dokumentarni film o **Stanku Majcnu**, slovenskem dramatik in pesniku, pravniku, politiku, rojenem leta 1888 v Mariboru, kjer je leta 1970 tudi umrl. Brali smo njegovo poezijo in jo povezali z utrinki iz dokumentarnega filma.

Knjižničarka Mariborske knjižnice nam je predstavila letošnji seznam knjig za **bralno značko za seniorje** z naslovom **S knjigo v kovčku doma in po svetu** ter ljubitelje knjig povabila k sodelovanju.

Ogledali smo si tudi **video mladih bralcev** iz Slovenske Bistrice, ki so ga posneli za Festival branja, druženja in ustvarjanja, ki so ga poimenovali Med svitom in zarjo in ga bodo realizirali 23. aprila 2021, ob svetovnem dnevu knjige.

Ob sklepu druženja je tekel pogovor o imenu za bodočo knjižnico v gradu Rače. Nekaj predlogov nam je poslal tudi pisatelj Marjan Tomšič, naše občine list, ki nas pri dejavnostih ustanavljanja nove knjižnice sedaj podpira na daljavo.

• Predstavitev knjige in pogovor - literarna postaja z Andrejem Brvarjem

Člani Literarnega kluba smo se udeležili 23. dnevv Slovenke knjige v Mariboru. Dogodek je potekal na tamkajšnjem Rotovškem trgu in sicer v torek, 23. junija 2020.

Ob upoštevanju preventivnih ukrepov smo ljubitelji knjig prislunili osrednjemu gostu festivala - pesniku, publicistu in uredniku **Andreju Brvarju**, ki je zbranemu občinstvu predstavil svojo deseto pesniško zbirko z naslovom **Fusnote**.

Pesniška zbirka je bila deležna velike pozornosti v virtualnem okolju, posebno doživetje pa je bilo slišati pogovor o njej v živo.

Z Andrejem Brvarjem se je pogovarjala Darka Tancer Kajnih, glasbeno sta večer popestrila Bilbi in Gregor. Dogodek je potekal v organizaciji Mariborske knjižnice.

Cvetka BELCA

Novice Občine Rače-Fram so prvič izšle septembra 1998. Z vami smo torej polnih 22 let.

Hvala za sodelovanje!

Uredništvo

KATOLIŠKO KULTURNO IZOBRAŽEVALNO DRUŠTVO RAČE

So najlepše pesmi že napisane?

Obdobje korone je bilo za pevke in pevce Mešanega pevskega zbora Katoliškega kulturnega izobraževalnega društva sv. Jožefa Delavca iz Rač čas, ko se nismo smeli družiti na pevskih vajah, čas, ki smo ga večinoma preživeli doma, čas, ki smo ga namenili sebi. Sama korona sicer za pevce ni bila nič novega, saj smo se na pevskih vajah redno srečevali z njo; da ne bo pomote - samo v obliki polkrožnega znaka nad oziroma pod noto, ki se imenuje enako.

Junija, po prisilnem daljšem premoru, smo se končno ponovno srečali na pevskih vajah, kjer smo začeli s pripravami na koncert v okviru občinskega praznika. Časa in vaj ni bilo veliko, zato smo se v pevskem zboru odločili, da bomo na koncertu z naslovom *So najlepše pesmi že napisane* predstavili nam, pevcem, najljubše pesmi, ki smo jih v teku let že peli na naših koncertih.

*Koncert MePZ KKID Rače, 21. 6. 2020
(v okviru občinskega praznika), v kinodvorani v Račah*

Zelo veseli smo bili, da so se našemu povabilu na koncert odzvali skupina Angele z njihovo voditeljico Lucijo Marčič, glasbena skupina DUR z njihovo voditeljico Irmo Kmetič in Moški pevski zbor Obrtnik Slovenska Bistrica-Polskava. S člani slednjega nas ne povezuje zgolj ljubezen do petja in lepih skladb, ampak združuje tudi ista zborovodkinja, Nevenka Gril Hameršak.

Na koncertu smo bili deležni tudi obiska prav posebnega gosta. Obiskal nas je raški grof Ivan Erazem Tattenbach z ljubico Ano Katarino Zrinjsko (oba sta člana Gledališke skupine KUD Rače). Tako smo se skozi večer sprehodili po poteh slovenskih ljudskih pesmi, cerkvenih napevov in napitnic, naš glasbeni sprehod pa smo zaključili pri ljubezenskih in zimzelenih pesmih.

Na koncertu so tako odzvanjale pesmi za vsako uho, za vsak okus in za vse starosti.

Bil je krasen, nepozaben večer, poln lepih trenutkov in zvenceh melodij, pesmi, ki so nas povezale in nam popestrile naš vsakdan.

Mateja PIVEC

TURISTIČNO ŠPORTNO REKREATIVNO DRUŠTVO TOTI LISJAK

Letošnji XIII. Lisjakov kotel je potekal virtualno

Zaradi situacije, ki je trenutno prisotna, naše tradicionalne poletne prireditve nismo mogli izvesti tako, kot smo bili vajeni celotno preteklo obdobje. Kljub temu pa se naši humanitarni nameri nismo odrekli, temveč letošnji dobrodelni Lisjakov kotel izvedli na virtualen način.

Na virtualnem XIII. Lisjakovem kotlu je sodelovalo 15 ekip, katerih člani so kuhali jedi na žlico na domačem ali društvenem dvorišču. Ekipa so se vključevale preko videokonference ter se občasno javljale preko aplikacije Google Meet.

Od povabljenih gostov in obiskovalcev tega mini virtualnega Lisjakovega kotla so ekipe pobirala prostovoljne prispevke, ki smo jih zbirali za družino Mulec iz Morja, ki jim je v začetku maja pogorela hiša. Za namen pomoči tej mladi družini v stiski smo, skupaj z ostalimi sodelujočimi ekipami, zbrali sredstva v višini **4.390,00 €**. Pri tem je potrebno posebej izpostaviti ekipo **Prostovoljnega gasilskega društva Podova**, ki je zbrala neverjetnih **800,00 €**.

Dotacija v višini 4.390,00 EUR za družino Mulec, katere člani so maja zaradi požara izgubili svoj težko prigarani dom

Društvo Toti lisjak pa je še 70 litrov golaža podarilo Rdečemu križu Rače, Rdečemu križu Fram ter že imenovani družini Mulec.

Naša dotacija RK Fram

Iskreno se zahvaljujemo vsem sodelujočim ekipam, brez katerih donacije ne bi mogli realizirati. Da smo jo s skupnimi močmi lahko, so zaslužne še naslednje ekipe: Veteran klub Maribor, Testing team Durex, Stara postaja, PGD Podova, TD Šentilj, ŠD Raček, LD Rače, MIBRA, Yacht club Atlantic, Koča Koča-Pohorje, KUD Polanec, ŠD Gorica, ŠD Šikole, PGD Rače.

Mi pa gremo novim zmagam naproti, kajti dobrodelnost je lepa čednost.

Iztok ROJKO in Kristijan GSELMAN

DRUŠTVO VINOGRADNIKOV RAČE-FRAM

Klip-klop-klip-klop...

Po starem običaju postavljamo klopotec ob začetku mehčanja grozdnih jagod, v času velike maše. Klopotec pa je tudi eden od znanilcev, da bo kmalu prišla jesen ter z njo priprave na trgatve.

Društvo vinogradnikov Rače-Fram (DV) postavlja društveni klopotec od leta 2010. Klopotec stoji na vzpetini, med vinogradi vinogradniške družine Greif (pri kapeli sv. Neže nad Framom). Klopotec postavljamo v nedeljo pred praznikom Marijinega vnebovzvetja; letos je to bilo 9. avgusta.

• Vinogradniška maša

Letos pred postavljanjem klopotca ni bilo vinogradniške maše - odpadla je zaradi časa koronavirusa covid-19 in omejitev v zvezi z njim. Leto 2020 je zaradi navedenega tudi sicer precej drugačno in ima vpliv še na izvedbo drugih predvidenih aktivnosti DV.

• Postavitev klopotca

Postavljanje klopotca je za vinogradnike, ljubitelje goric in dobre kapljice kulturno-družbeni dogodek ter praznik, dodatno pa praznik še, če se obeta dobra letina. Letos kaže, da bo letina v mejah povprečja (tako količinsko kot kakovostno).

Pesem klopotca, ki s svojim klopotanjem odganja ptice iz vinograda, je za mnoge vesela melodija. Nekateri vinogradniki tako slišijo tudi svoj vinograd.

Covid-19 in vinogradnik

V vinu je sonce, je zemlja, je znoj,
sta radost in žalost, mir in opoj.

Pa je prišel med nas ta virus,
brez povabila krade nam čas,
čepprav je v svetu že prepoznan,
se na ukrepe požvižga kar sam.

Tu je še korona maska,
verjetno še nekaj časa
ne bomo brez tega 'okraska'.

Prodaje ne reši nobena naša vrlina,
v kletih ostajajo sodi, ki polni so vina,
vinarji prizadevni pa smo v skrbeh,
kako dolgo bo ta virus še na naših tleh?!

A še naprej bomo dobro vince pili,
mogoče bomo več imunosti dobili,
spremeniti pa bo treba še druge navade
kot odziv na nekatere človeške razvade.

(T. Kolar)

Za popestritev dogodka postavitve klopotca so člani društva pripravili kratek kulturni program. Navzoče

je najprej pozdravil predsednik DV Milan Rakovnik, nato pa še župan naše občine Branko Ledinek. Zatem je Robi Emeršič, župnik v Račah, ob prisotnosti framskega župnika, Franca Dermola, povedal nekaj zanimivih misli o trti, vinogradu in vinu. Sledil je blagoslov klopotca in okoliških vinogradov, s prošnjo za dobro letino.

Župnik Robert Emeršič blagoslavlja klopotec

Del prisotnih na prireditvi

Robi Greif, gospodar vinograda, je v nadaljevanju postavil klopotec na drog (s pomočjo dvigala).

*Dogodku primerna pesem iz grl nekaj članov VS Fantje na vasi
Vse foto: Beno Fras*

Klopotec je veselo zaklopotal s svojim značilnim zvokom, prisotni pa smo mu zaploskali.

Za še vedrejšje vzdušje smo poskrbeli Fantje na vasi iz KUD Rače, harmonikar Filip Frešer, začasni varuh klopotca in okoliških vinogradov Leon Orthaber (s sloganom 'Delaj in garaj'), Milan Rakovnik in avtor tega prispevka.

Kljub korona času se je pri in po postavitvi klopotca zbralo lepo število njegovih ljubiteljev.

Po koncu programa smo se še malo okrepčali, nazdravili klopotcu in se prijetno družili.

Delujoči klopotec nas sedaj razveseljuje, pomirja, podoba goric pa dela še pestrejšo.

Klopotec bo preganjal ptičje tatiče grozdja do trgatve, ki bo letos kasneje kot je bila lani.

Tone KOLAR

NOVICE OBČINE RAČE-FRAM; javno glasilo

Letnik XXIII, številka 86 - 2/2020; v Račah, septembra 2020

Uredniški odbor: Simona ANTOLIČ - odgovorna urednica,
mag. Zorica ZAJC KVAS,
Simona NAPAST, Jože BOBOVNIK

Jezikovni pregled: Simona ANTOLIČ

Fotografije: Nepodpisane fotografije so
posneli avtorji člankov.

Izdajatelj: Občina Rače-Fram,
Grajski trg 14, 2327 Rače

Naslov uredništva: Uredništvo
Novic Občine Rače-Fram,
Grajski trg 14, 2327 Rače
tel.: 02 609-60-28, fax: 02 609-60-18
e-mail: urednistvo.novic@gmail.com
spletna stran: www.race-fram.si

Računalniški prelom: Grafična forma HUTTER,
Tržaška c. 34, 2000 Maribor

Tisk: Tiskarna ROJKO d.o.o.,
Ptujška c. 80, 2327 Rače

Glasilo je tiskano v 2800 izvodih in ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini Rače-Fram brezplačno. Ponatis celote ali posameznih delov glasila je mogoč le s predhodnim pisnim dovoljenjem uredništva. Javno glasilo Novice Občine Rače-Fram je vpisano v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo RS, pod zaporedno številko 52.

POGOVOR z Matjažem Marinom - baletnikom

Njegovih 20 let baletnih sledi v SNG Maribor

Matjaž Marin iz Frama: od baletnika (2000) preko baletnega solista (2008) do inspicienta (2020)

Pri delu, ki ga opravljam za Novice, sem večkrat presenečena nad tem, koliko zanimivih posameznikov prebiva na območju naše občine, s čem vse se ukvarjajo in kako uspešni so pri opravljanju svojega dela, pa naj gre za prostočasne aktivnosti ali službene posle, za šport, glasbo ali katero izmed številnih drugih poslanstev, talent za katera je sicer bržkone bil izbrancem vil rojenic vsaj deloma res že položen v zibelko, vsekakor pa je bilo kasneje do vrhunskosti na posameznem področju potrebnega veliko truda, odrekanja, dela, učenja, vzponov in padcev, pripadnosti ter brezpogojne ljubezni.

Čeprav s sodelavko Natašo Jambrovič Marin v naši občinski upravi že dobro desetletje delava v sosednjih pisarnah in je beseda kdaj mimogrede nanesa tudi na to, da je v mladih (oz. mlajših) letih plesala balet, v zadnjem obdobju pa se navduševala nad baletnimi predstavami, kjer je kot solist plesal njen brat Matjaž Marin (mislím, da ni zamudila nobene premiere), vse do pred kratkim nisem pomislila, da bi bilo to dejstvo lahko zanimiva vsebinska in slikovna popestritev za bralce našega glasila.

*Ker je imenovani na številnih evropskih odrih (pa tudi širše) v minulem obdobju preplesal nič koliko baletnih predstav in se skozi njé vživel v mnogo literarnih junakov in drugih plesnih vlog, z letošnjim letom pa se s 120-o ponovitvijo predstave *Radio and Juliet* uradno poslovil od aktivnega plesanja, s tem pa tudi od odrskih desk in navdušenega avditorija pod njim, se bi mi zdela velika škoda, če z Matjažem o njegovih sedanjih vtisih in občutkih ne bi spregovorila, se skupaj z njim ozrla nazaj in pogledala naprej, nato pa tega vsaj na kratko zabeležila in dokumentirala za vas, spoštovani bralci in bralke.*

»Če pogledam nazaj, ne obžalujem nobene svoje dosedanje odločitve. Menim, da sem lahko upravičeno zadovoljen z opravljenim delom, mirno vest pa imam tudi zato, ker sem v vaje in predstave vselej vlagal svoj maksimum.

Matjaž Marin v vlogi Albrechta v baletni predstavi *Giselle*
Foto: Tiberiu Marta

Poleg tega mi je sosledje dogodkov omogočilo dozoreti in se v umetniškem smislu resnično izpiliti. Pred dvema desetletjema, ko sem prvič službeno prestopil prag največjega kulturnega hrama v tem delu Slovenije, sem bil v SNG Maribor najprej 'honorarec', nato osem let 'klasičen' baletnik, v vlogah enakovreden večini plesnih kolegov in kolegic, zadnjih dvanajst let pa sem plesal kot solist, kar je seveda posebno doživetje, privilegij, čast. Po drugi strani pa to, da si na odru in s tem na očeh gledalcev dejansko nosilec zgodbe, prinaša tudi večjo odgovornost in potrebo po popolni koncentraciji,« je povedal sogovornik.

Seveda me je zanimalo, kaj ga je po dveh desetletjih privedlo do odločitve, da baletne copate obesi v kot in jih zamenja s čevlji, kakršne med delom nosimo 'navadni smrtniki'. »Čeprav pri mojih 38-ih še ni umestno govoriti o neki visoki starosti, pa je treba povedati, da se leta pri naporih, ki jih zahteva profesionalni balet, štejejo drugače. Tako sem kakšni dve leti nazaj začel čutiti, da to ni več to, da se telo začne upirati, da me ne uboga več brezkompromisno. To ni dober občutek, saj se zažre tudi v možgane, eno z drugim pa privede do spoznanja, da je napočil čas, ko je primerno prepustiti prostor ambicioznim in nadarjenim mladim. Sam pa tudi mislim, da so leta, nenehno učenje in izkušnje naredile svoje in da se tudi za odrom, kjer sedaj asistiram režiserju, koreografu, dirigentu, skrbim za tekoč potek vaj, na predstavah pa imam v rokah vse niti dogajanj, dobro znajdem. O kakšni drastični spremembi torej vseeno ni govora, sploh, ker ostajam aktiven v gledališču in se bom tam posvečal tudi asistenci koreografom.«

Od Matjaža Marina sem sicer izvedela še mnogo zanimivega: da je prve plesne korake naredil zaradi posnemanja starejše sestre, da je obiskoval Umetniško gimnazijo, da zaradi angažiranosti pri baletu ni uspel dokončati začetega študija glasbene pedagogike na Pedagoški fakulteti Maribor, saj so se urniki aktivnosti preveč prekrivali. Pa da je njegova srčna izvoljenka (sedaj tudi žena ter mama njunega sina Adriana) prav tako baletna plesalka, Olesja Hartmann Marin. Kot sem pričakovala, sta se spoznala in drug v drugega zagledala v gledališču – on vanjo sicer prej kot ona vanj (iz tujine je prišla s tedanjim fantom), a je Amor sčasoma poskrbel za drugačno kombinatoriko in ju 'poparčkal'.

Kar zadeva baletne predstave, pa je Matjaž nekoliko previden in malo premisli, preden odgovori, katera mu v spominu ostaja kot najljubša. »Vsaka po svoje. Podobno, kot rečejo in čutijo starši do svojih otrok, če jih imajo več.

Če pa se že moram odločiti, bom izpostavil prav balet Radio and Juliet. Ta predstava me je namreč brez dvoma najbolj umetniško zaznamovala.

Matjaž Marin in Tijuana Križman Hudernik v predstavi *Radio and Juliet* (koreograf Edward Clug) • foto: Damjan Švarc

Z njo smo dosegli rekord števila gostovanj v zgodovini slovenskega baleta, očarala pa je ne le domače ljubitelje te plesne zvrsti, pač pa tudi tiste na Hrvaškem, v Srbiji, Bosni in Hercegovini, Črni gori, Makedoniji, Italiji, Belgiji, Franciji, na Madžarskem, Nizozemskem in Portugalskem, pa v Izraelu, Braziliji, Južni Koreji, Kanadi, Kolumbiji, v Rusiji, Singapurju, Ukrajini in v Združenih državah Amerike.

Naslednji mi na misel pride ples v zgodbi o Evgeniju Onjeginu, kjer sem zelo užival in obžalujem, da so jo umaknili s sporeda. Tu pa so še Don Kihot in številne druge predstave.

Matjaž s plesno ekipo SNG Maribor v *Evgeniju Onjeginu* (koreografinja: Valentina Turcu) • foto: Tiberiu Marta

V vlogi Espade v baletu *Don Kihot* • foto: Tiberiu Marta

Nekaj, kar se v življenju ne zgodi vsakomur, je bila ne nazadnje še predstava *Staabat Mater*, saj sva v njej z ženo kot duet plesala tudi profesionalno.«

Matjaž z ženo Olesjo v predstavi *Staabat Mater* (koreograf Edward Clug) • foto: Tiberiu Marta

Vas zanima, kaj Matjaž Marin počne v prostem času? »Nič takega, kar ne bi počela večina mojih vrstnikov. Zasebno je na prvem mestu družina in vse, kar zahteva vloga moža, očeta in pomočnika gospodinjca. Sicer pa rad prisluhnem dobri glasbi, se zatopim v kakšno knjigo, sedem na kolo, si z ženo ogledam kak film ipd. Ker sem v sebi uspel obdržati dobršno mero otroka, se trudim, da bi tudi sin, preden leta pobegnejo in si najde svojo družbo, imel čim več od mene,« je zaupal prijeten sogovornik.

Družina Marin – Olesja, Adrian in Matjaž

Matjaž, hvala za pogovor in vse dobro!

Pripravila:
Simona ANTOLIČ

Jezik umetnosti razumejo po vsem svetu.

PISALI STE NAM

Celovec, moj drugi dom

Velikokrat smo v družbi zapeli 'Jutri bo v Celovcu smenj', nikoli pa nisem razmišljal, da me bo pot zanesla prav tja. Sicer ne na sejem, ampak v dvojezično šolo.

Rad delam z otroki, zato sem se po končani srednji šoli odločil za študij razrednega pouka na Pedagoški fakulteti v Mariboru. Ves čas študija sem želel oditi na študentsko izmenjavo v eno izmed nemško govorečih držav, žal pa se je vedno zataknilo pri priznavanju študijskih obveznosti iz tujine. Študijski programi in učni načrti se namreč od naših zelo razlikujejo. Po končanem magisteriju pa se mi je ponudila možnost za opravljanje praktičnega usposabljanja v tujini v okviru programa Erasmus +. Po nasvetu Uroša Klineta, vodje mednarodne pisarne v Mariboru, sem se odločil poslati prošnjo na obe dvojezični ljudski šoli v Celovcu. Iz Dvojezične ljudske šole 24 sem že naslednji dan dobil odgovor, naj se čim prej oglasim pri njih. Po uspešnem sestanku smo se dogovorili, da z novim šolskim letom 2019/20 začnem s pripravištvom na njihovi šoli.

Pomagali so mi tudi pri iskanju nastanitve. Prvi šolski dan mi je ravnatelj Eduard Oraže predstavil nove sodelavce, šolo in njen zanimiv jezikovni koncept. Šola ima štiri šolske stopnje, osem razredov in šteje 122 učencev. Na šoli sta slovenščina in nemščina enakovredna jezika. Učitelja oddelkov prvi teden oba poučujeta v svojem razredu v nemškem jeziku, nato pa v naslednjem tednu zamenjata razreda in poučujeta v slovenskem jeziku. Za ta koncept je značilno, da učenci identificirajo učitelja z jezikom. Tako sem se moral tudi sam na pouk jezikovno pripraviti glede na to, ali je bil slovenski ali nemški teden. Na srečo sem imel na OŠ Rače in Škofijski gimnaziji A. M. Slomška nemščino kot prvi jezik, kar mi je zelo pomagalo pri pedagoškem delu. Samostojno sem poučeval šport in gibanje, opravljal dodatne ure 'pospeševalnega pouka' slovenščine, korepetiral pri zborovskem petju in izvajal ure pomoči v vseh razredih. Poleg tega sem se udeleževal tedenskih sestankov šolskega kolektiva, sveta staršev, govornih ur, predstav in ekskurzij, orientacijskega teka, plavalnega in smučarskega tečaja, božičnice, šolskih maš ter nastopov in podobno. Prav tako sem z individualnimi urami pomagal učencem s težavami pri branju in računanju. V času drugega semestra oz. polletja sem tudi samoiniciativno obiskoval (in ga tudi uspešno zaključil) jezikovni tečaj na celovski univerzi, da sem izpopolnil svoje znanje nemškega jezika. V času pandemije sem, tako kot vsi ostali učitelji, opravljal delo od doma. Učencem sem pošiljal poučne videoposnetke in naloge. V enem izmed videoposnetkov sem jim predstavil tudi naš kraj. Prav tako sem se preizkusil kot roketni trener v klubu HCK Kärnten 59 in pomagal v Dvojezičnem varstvu ABCČ. Šole niso obiskovali samo otroci koroških Slovencev, veliko je bilo tudi Avstrijcev. V zadnjem času opažajo trend vpisovanja otrok priseljencev iz držav bivše Jugoslavije.

Zadnja trenerjeva navodila mlajši roketni ekipi KCH Kärnten 59
Foto: Gernot Krülle

Za nameček sem z ravnateljem obiskal veliko kulturnih in političnih institucij, v katerih delujejo koroški Slovenci: Krščansko kulturno zvezo, Slovensko prosvetno zvezo, Mohorjevo družbo in založbo, Mohorjevo ljudsko šolo, slovenski oddelek ORF-a, Posojilnico Bank, Slovensko študijsko knjižnico, Košarkarski klub Koš Celovec, Višjo šolo za gospodarske poklice Št. Peter ipd.

V tem letu sem povsod opazil veliko priprav na obeležbo 100. obletnice koroškega plebiscita. Nasploh sem bil presenečen, kako zelo živa je nacionalna zavest pri koroških Slovencih. Najprej sem to občutil v zbornici pri sodelavcih, ki so bili sami koroški Slovenci.

Šolski kolektiv Dvojezične ljudske šole 24 v Celovcu
Foto: Foto Sulzer

Nemškega jezika tam nisem mogel izboljšati, naučil pa sem se nekaj zanimivih narečnih besed in spoznal različne koroške dialekte. Menim, da bi se lahko mi, ki živimo v Sloveniji, od naših zamejcev veliko naučili. Ker sem bil kot učitelj iz Slovenije skoraj mala atrakcija, so me povabili na intervju za slovenski program na ORF. V Nedelji (cerkveni list krške škofije) je izšel tudi članek o mojem udejstvovanju na Koroškem. Ko ga je prebrala moja nekdanja profesorica iz srednje šole, me je poklicala in mi v naslednjem šolskem letu ponudila celo službo vzgojitelja na Višji šoli za gospodarske poklice v Št. Petru. Ker pa sem po poklicu in srcu razredni učitelj, sem se odločil, da se bom delu z najstniki zaenkrat odpovedal in raje poiskal službo doma.

V Celovcu sem se, zahvaljujoč učiteljskemu timu, zelo dobro počutil. Vedno so mi svetovali in mi pomagali, če je bilo treba. Zato so se tudi z veseljem odzvali mojemu povabilu, da bi se na vsakoletni skupni izlet odpravili v Rače. Zaradi korone smo morali ta izlet prestaviti na prihajajoče obdobje.

Celovec je torej za eno šolsko leto postal moj drugi dom. Moram reči, da so mi mesto in ljudje, ki sem jih tam spoznal, res 'zlezli pod kožo'. Slovo ni bilo lahko ne zame, ne za moje sodelavce, vendar je v življenju, korak za korakom, treba naprej. In eden takih korakov, zelo lep, je za mano. Pred mano pa je že nov izziv, ki se ga prav tako zelo veselim. Na srečo so otroci povsod enaki - ne glede na to, ali govorijo slovensko, nemško ali kako drugače.

Hvala, Celovec!

Klemen HAMERŠAK

Naši kolesarki srečno doma

Če ste v predhodni številki Novic Občine Rače-Fram prebrali daljši zapis v rubriki 'Potovanja', se naju morda še spomnite – Barbare Marčič iz naše Spodnje Gorice in Anje Antolič iz Sv. Štefana (občina Šmarje pri Jelšah). O čem sva pisali? O najinem kolesarjenju po Južni Ameriki, o zanimivostih, dogodivščinah, bogati zgodovini obiskanih krajev, še ne udejanjenih potovalnih načrtih ipd. To je bilo tedaj, ko sva 'preko luže', z zelo omejenim 'budžetom', prebili že skoraj 500 dni (na pot sva se odpravili 24. 10. 2018) in upali, da bo tudi naprej na dveh kolesih vse potekalo bolj ali manj po najinih načrtih in željah. Obljubili sva, da se, ko se vrneva, znova oglasiva.

Sedaj sva že nekaj časa doma. A, žal, po eni strani ne prinašava dobrih novic, saj nama ni bilo dano uresničiti sanj, da bi na dveh kolesih pot morda vendarle končali (še!) v Mehiki.

Tale korona, ki je ves svet počasi ustavljala, je namreč dosegla tudi naju na oni strani oceana. Ne dolgo po tem, ko sva vstopili v Ekvador, ga začeli dodobra spoznavati in doživljati (še posebej tiste inklinirane hribe, na katere naju je že opozorilo veliko kolesarjev, ki so potovali v nasprotno smer kot midve), dohitela karantena. Preživeli sva lepe dni v Loji, Cuenci, ki je dokaj znana po turizmu, Vilcabambi, ki ji pravijo tudi dolina večnega življenja, saj tam ljudje dosegajo visoke starosti in ima zelo ugodno klimo, ter nazadnje uspeli kolesariti tudi okoli najvišje gore Ekvadorja, Chimborazo (*fotografija kolesark na notranji strani ovitka Novic - op. ured.*).

Ravno sva bili na poti na laguno Quilotoa, kjer so naju cestni delavci opozorili, da indijanske skupnosti ne sprejemajo več turistov, saj se praktično bolj ali manj vse zapira. Da ne bi obstali sredi ničesar, sva ubrali najboljšo opcijo in ga po t.i. Panamericani, avtocesti, mahnili do glavnega mesta Quito. Ogromna avtocesta, ki ima tri pasove in je v normalnih časih zaradi gostote prometa smrtno nevarna za kolesarje, se je tedaj spremenila v cesto duhov. Tudi praznost glavnega mesta je delovala prav pretresljivo.

Uspeli sva najti prvo zasilno prenočišče, a sva zaradi slabih razmer in ob pomoči donacij najeli stanovanje, saj sva se zavedali, da bova morali tam ostati dlje časa. Nisva imeli ne kovčkov ne možnosti, da bi kolesi spravili na letalo in pobegnili domov. Preveč je bilo, prehitri odsek vsega lepega in preveč sva za te sanje dali. Tako sva si vzeli čas, da bi videli, kako se bo situacija odvijala. Kolumbijske oblasti so sporočile, da bodo meje

zaprte do konca maja. Odločili sva se počakati, da tedaj porečejo, kako in kaj. Medtem sva preživljali karanteno in policijsko uro znotraj stanovanja in si krajšali dneve s kuhanjem dobre hrane, igranjem s psom družine, ki nama je stanovanje z veseljem oddala, ustvarjanjem kakšne ročno izdelane razglednice in branjem o raznih stvareh.

In tako so dnevi minevali – počasi, a vztrajno. Na poti v trgovino sva spoznali celo nekega profesorja iz Kube, ki že nekaj let poučuje v bližnji šoli. Predstavil nama je družino ravnatelja šole in preživeli sva par lepih večerov v njihovi družbi, kjer ni manjkalo dobre hrane. Biti tako sprejet v časih, ko je obstajal neviden strah, da bi bili kot tujki tam morda še bolj ogroženi, sva midve doživeli pravo nasprotje. Ob upoštevanju navodil oblasti glede gibanja, nošenju mask in rokavic ter konstantnemu razkuževanju pred trgovinami je bilo vse v redu.

Napočil je konec maja in Kolumbija je objavila novico, da ostajajo zaprti najmanj do začetka septembra. Takrat sva vedeli, da je konec. Predolgo je in bi bilo... Bili sva psihično izčrpani od čakanja in nevednosti, kako bo glede virusa, kaj bo prinesel nov dan. In poletje sva želeli preživeti med svojimi domačimi ter med prijatelji. Informacija iz slovenskega konzulata v Braziliji o kontaktu za repatriacijski let v Madrid je bila najina opcija za vrnitev domov. Organizirali sva nakup kart, kolesi pa sva morali do datuma odhoda prodati, saj niso smela na letalo. Najini prevozniki na dveh kolesih sva uspeli prodati še v zadnjem hipu. Prav tako nama je uspelo kupiti zadnje sedeže za dva nadaljnja leta iz Madrida do Ljubljane. Trgovine s kovčki so se odprle le par dni pred najinim odhodom in na poti domov naju je spremljal konstanten strah, da bi bili leti odpovedani.

Anja in Barbara na letališču v Quitu, Ekvador

Po 20 mesecih ponovno z domačimi

A po 70 urah nama je le uspelo stopiti na slovenska tla. Občutki so bili močni. Seveda sva bili veseli, da je ta stres za nama, najini bližnji in prijatelji pa so bili presrečni, da sva se vrnili, a midve sva se počutili razdvojeno.

Zdaj, ko sta za nama že dobra dva meseca, odkar sva znova doma, se še z močno nostalgijo spominjava vsega, a upava, da se vsi nekako postavimo na noge, da se situacija umiri in morda še kdaj najdeva čas in pride priložnost za življenje sanj. Veliko je še tam zunaj, a prej bo potrebno delati.

Hvala vsem bralcem za spremljanje najine popotniške zgodbe, pa se še, upava, kaj beremo - nekoč nekdanj ...

Barbara MARČIČ in Anja ANTOLIČ

Teden veselja in otroškega smeha na župnijskem dvorišču

V tednu od 29. 6. do 3. 7. 2020 se je na dvorišču župnijske cerkve v Račah odvijal že 2. celotedenski oratorij. Skupina zagnanih animatorjev je za otroke že v tednih pred začetkom oratorija pripravila pester, ustvarjalen in igriv program.

V jutranjem krogu sta nas spremljala pesem in ples
Foto: Klara Repolusk

Nikoli nam ni bilo dolgčas!
Foto: Eva Zemljč

Celoten teden smo spoznavali napeto zgodbo judovske žene Estere, ki je postala perzijska kraljica in rešila svoje ljudstvo. Jutranjemu zbiranju je sledil dan, poln pesmi, igre in povezovanja z Gospodom. Vse to smo popestrili še z raznovrstnimi delavnicami, med drugim s skavtsko, cirkuško, plesno, ustvarjalno...

Zaradi trenutne situacije pa smo se tokrat morali soočiti tudi s številnimi novimi izzivi. Večino časa smo zato preživeli na prostem, razdeljeni smo bili v manjše skupine, v zaprtih prostorih smo nosili maske in si pridno razkuževali roke.

Smeha poln teden smo zaključili s sveto mašo. Daroval jo je naš župnik Robert Emeršič, ki nas je ves teden podpiral in spremljal.

Za pripravo in izvedbo oratorija pa nista bili dovolj le pripravljenost in zagnanost animatorjev, temveč smo potrebovali tudi veliko materiala, ki si ga sami, brez podpore naših darežljivih donatorjev, ne bi mogli privoščiti.

Zato se še posebej zahvaljujemo vsem, ki so pripomogli k temu, da je Oratorij 2020 postal resničnost: Občini Rače-Fram, gostilni Kostanj, podjetju Degusto, PGD Rače in PGD Pragersko, Sirarni Čuš, podjetju Ipen, Okulistiki Falež, Servisu Štangler, podjetju Dogmatec, podjetju Mont-Belca I&M, Karitas Rače, Kmetijski zadrugi Rače, Žagi Štern, servisu Maro Avto, Tiskarni Rojko d.o.o. in podjetju Albaugh.

Rdeča nit oratorija »Zaupam, zato si upam« nam daje tudi po končanem oratoriju moč in zaupanje, da se bomo prihodnje leto spet srečali.

Tjaša HAMERŠAK in Klara REPOLUSK

OBČINA RAČE-FRAM; 21. občinski praznik – nagrajenci 2020

(foto utrinka z osrednje prireditve, 19. junija 2020)

• PREJEMNIKI ZLATIH ŽUPANOVIH PETIC:

iz OŠ Rače: Ema Batagelj, Laura Kocman, Jakob Jereb, Naja Dobnik, Matevž Krepfl, Jan Stoilkovič, Julija Mešl, Maruša Gorkič, Teja Lesar, Mojca Ješovnik, Aljaž Krajnc, Klemen Modrijančič in Edvin Bečič;

iz OŠ Fram: Nuša Ačko, Vito Gojkovič, Neli Lunežnik, Jakob Ogorevc, Julija Štehnarik, Maj Toplišek, Aleksandra Anastasova, Zala Grafenauer, Tinkara Praznik in Tonja Unuk

Foto: Simona Antolič

• PREJEMNIKI PRIZNANJ ŽUPANA:

Minka Golaušek, Irma Kmetič, Aleš Greif, Ročnodelski krožek Metuljček, Komorni zbor Škrjanček, Danila Žuraj

• PREJEMNIK SPOMINSKE PLAKETE:

Albert Pesek

ISKRENO ČESTITAMO!

(Več o prireditvi in nagrajencih v prispevku na straneh 27-28)

Želimo vam prijetno in zdravo jesen!